

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.
Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Éljen az igazság!**
- Andrássy válasza Fejérvárynak.**
- Az új park.**
- A lupényi asztrájk.**
- Négy vád egy vers miatt.**
- A vagyongyárbán asztrájk készül.**
- Zsúr-témák.**
- Szerencse a fegyházban.**
- Aradi farsang.**
- A kétszáz váltóbíráló bankja.**
- Arad gyászünnepe.**
- A biharmegyei pénzügyártók.**
- Börtönre ítélt főhadnagy.**
- A „saját ököljog.”**
- Tárca: Japán irodalmi anthologia.**
- Irmerteti: Kara Győző.**
- Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.**
- Irtá: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.**

Éljen az igazság!

Arad, február 8.

Az aradi kir. törvényszék esküdtbíró-sága most tartja üléseit. Ilyenkor népes a bíróság minden helyisége: kíváncsiak és tanulni vágyók lepik el. A népes folyosón ma méltó feltűnést keltett egy csoport, melyből messziről csak szuronyvillogás látszott. A kíváncsi publikum rajokban tódult a szuronyerdő felé, abban a hitben, hogy bizonyára egy országos híru gyilkost, vagy rablóvezért fog látni. S íme, milyen nagy lett a csalódás, amikor szuronyos csendőrök és Manlicherrel fel-fegyverkezett fehérkarkötős katonák közepette egy szegény, gyámoltalan paraszt-

asszony, karján apró csecsemőjével védekezett az avatatlan szemek mohó kíváncsisága ellen. Mindenki azt hitte, hogy ez az asszony legalább gyilkos, aki elpusztította gyermekét, vagy hitvesgyilkos, aki szeretőjével eltette láb alól élete párját. Jobbról-balról gunyos megjegyzések áradata zudult a védtelen asszony felé, akinek egyedüli bűne az, hogy a nagytekintű kir. ítélőtábla őt kegyesen felmenteni méltóztatott.

Történt ugyanis, hogy Aradmegye leg-sötétebb zugában, egész közel a bihari havasokhoz, a parasztasszonynak valami apró-cseprő dolog miatt összeütközése akadt a törvénnyel. Beidéztek a törvényszékhez, tárgyaltak vele vagy félnapig és azután a szent igazság nevében elítélték 3, mond három napi fogházra. A vádlott ártatlanságának tudatában a táblához felebbezett, ahonnan decemberi fagy idején jött le a boldogító írás, amely tudtul adta, hogy a magasabb bíróság felmentette az asszonyt. El is rendelte az ítélőtábla ennek az ítéletnek közlését s megidéztek ítélethirdetésre a háromnapos járásnyira lakó vádlottat. Amde ekkoron családi boldogság vonult be a nádfedeles kis kunyhóba s mert fagyasztó volt a hideg, s mert a szegény asszony apró csecsemőjével gyalogszerrel nem tudott átgázolni a járatlan hótömegeken, kocsit fogadni pénze nem volt: bizva ártatlanságának erejében, nem jelent meg az első tárgyaláson. Nosza lett ebből nagy baj: Tüstént kiadták szigoru

parancsban, hogy a törvény tisztelete ellen vétő vádlottat elő kell vezetni. Így esett meg azután, hogy ma olyan fegyveres asszisztenciával hozták be Dirlea Pávelnét, hogy a debreceni főispán is megirigyelhetne volna.

Ma, amikor a zavart politikai viszonyok a népkedélyeket felzaklatták; amikor minden perc a nemzetiségi vidékek lázadásának hírével fenyeget; amikor a közbátorság és közbiztonság tisztelete, a törvénybe és igazságba vetett hit amugy is meg-ingott: méltánytalanság, indokolatlan paragrafushajhászás az, amit a bíróság rideg intézkedése ezzel produkált. Még megbocsájtanók ezt a méltatlanságot, ha a törvény tekinteteket nem ismerő szigorú parancsolta volna. Az új bűnvádi perrendtartás, mely az emberi jogoknak és a személyes szabadságnak teljes tiszteletbentartását tüzte ki céljául, világosan intézkedik arról, hogy a felmentett vádlott idézésében értesítendő arról, hogy a tárgyaláson megjelennie nem szükséges, mivel felmentették.

Nos hát tisztelt törvénytudó urak, hol van itt az igazság?! Hol van az a törvény, melynek parancsszava alapján odavetettek egy ártatlan asszonyt egy egész község megvetésének; amely előírná azt, hogy meg kellett bélyegezni egy egész családot; mely azt parancsolná, hogy Dirlea Pávelnét szuronyok között kellett behozni a forumra, mint valami elvetemült rablógyilkost? Ilyenek hallatára minden

Japán irodalmi anthologia.

Ismerteti: Kara Győző.

Az utolsó ázsiai háboru óta Japán mindjobban magára vonja Európa figyelmét. A meszeszerű győzelmek után a tudósok nem írtak többé a japánokról mint valami százalomra méltó, nevetséges babákról, vagy pláne sárga majmokról, hanem vitézségük iránti loyális hódolattal törekszenek a bámulatos hős nép lelkületét, intellektuális erejének forrásait megismerni. Es ez kétségkívül hasznos és tanulságos foglalkozás és munka Európa tudósaira nézve, akik így kulturánk gyarapításának új forrásait tárják fel.

A japán irodalom és művészetéről tudunk eddig legkevésébbet. Alig ismerünk munkát, mely a kultúra ezen két tényezőjét a nagyközönségnek bemutatná. Művészetükről, különösen a festészetéről, a szakemberek vagy 30 év előtt, a nagyközönség csak 2 év előtt tudott meg egyetmást. Ekkor jelent meg ugyanis Lipcsében, a Knackfusz gyűjteményének az a füzet, mely a japán festészet nagymesterét, Kokusait és annak műveit nagyobb közönségnek bemutatta, miután a francia Goncourt ugyanezen festőről szóló és sokkal előbb megjelent műve nehezen kapható. Ez a kötet dícsőségére válik tudós szerzőjének, Perzynskinek, aki tárgyának alapos ismeretével adja elő a japán festészet történetét Hokusai felléptéig, majd aztán magának Hokusainak, a japán fes-

tészet évezredes hagyományainak emez első mellőzőjének s a modern japán realiztikus irány zseniális megteremtőjének működését vizsgálja, e termékeny művész képei és rajzai közül száznak mutatván be sikerült másolatát. E képek misdegyike páratlan bájú tükrözöt viszza, igaz élet pezseg bennök s tanu ágot tesznek mesterük kiváló rajzoló tehetségéről, bámulatos színérzékéről és csodálatraméltó sokoldalúságáról.

Ép oly keveset tudunk a japán irodalomról, különösen annak szépirodalmi részéről. A nagyközönség számára készült egyetemi irodalomtörténetek 4-5 lapon végeznek a japánoknak közel háromezer éves irodalmával. Így tesz Karpeles, a kitünő német irodalomtörténész az ő hatalmas két kötetre terjedő egyetemes irodalom történetében, így járt el Haberlandt a Göschel-gyűjteményben megjelent két kötetnyi művében s ugyancsak ily elbánásban részül a japán irodalom a most megjelenő, öt kötetre tervezett s Heinrich Gusztávól szerkesztett magyar Egyetemes irodalomtörténetben. Mindezek a munkák 5-6 japán íróról tesznek említést, két-három költeményt közölve mutatványul.

Annál örvendesebb annak a kis anthológiának a megjelenése, mely a lipcsei világhírű kiadó cég, a Reclam Fűzőp legújabb kiadott füzetek között található. E 79 lapra terjedő füzetben Enderling Pál japán novellákat és költeményeket mutat be a nagy olvasóközönségnek, melynek most már nem lesz nehéz mélyebbre

bepillantani ez érdekes nép szellemi alkotásába. A füzet bevezetésében 12 lapon tárgyalja Enderling a japán irodalom fejlődésének történetét, majd a mutatóványokat közli és pedig három novellát, négy elbeszélést, azután 44 költsőtől 62 költeményt, továbbá két ismeretlen költőnek egy-egy versét és végül két népdalt. Amint ebből látható, a füzet tartalma elég változatos és ami értékét még nagyobbá teszi, rendkívül élvezetes olvasmányt nyújt. Találóan jellemzi e verseket Enderling a japán festőkről író Altenbergnek azon mondasával: „Csak egyetlen virágaiat festenek s az egész tavaszt nyújtják vele.” Valóban ilyenek e bájos versecskék. Egy-egy impresszió, egy érzelm vagy gondolat megkapóan szép, a természetből vett gyönyörű hasonlatokkal átszőtt találó kifejezése, mely úgy mosolyog ránk, úgy hízelgi magát lelkünkbe, mint egy tökéletesen kidolgozott bájos kis kép. Csendes, enyhe érzelm vonul át minden soron s nincs nyoma a szenvedélyes kitérőeknek.

Nem kevésbé érdekesek és bájosak a novellák. Igazán egyetlen galy képében egy egész tavasz. Egy-egy rövid idyllben az érzelmek végtelen skálája. Mint az egyik legszebbiket, a következőt mutatom be e lap olvasóközönségének:

A bűnbánó nők.

A „Heike-Monogatari“-ból. (Kr. u. 14. század.)

Giwau három évig tartózkodott Kyomori császár udvarában, aki annak énekétől és tán-

jó érzésű emberben lázongani kezd az igazság érzete. Amikor azt látjuk, hogy a Klonda, Tantschitz, Kenda-féle vérlázító gyilkosságok tettesei szabadlábban élvezik a gazságuk által megszerzett vérdíjakat, amikor megtorlatlanul, büntetlenül járnak-kelnek olyan emberek, akiknek tán az akasztás is enyhe büntetés volna: akkor nem marad más hátra, mint akaratlanul is igazat adni az együgyű néplélek gondolatának, mely azt hirdeti, hogy az apró bűnösök hurokra kerülnek, de a nagy gazembereknek szabad az út. Ha azt az erélyt és azt a szigorúságot, amelyet olyan kitűnő eredményrel értékesítettek egy ártatlan asszonnyal szemben, a nagyobb bűnesetek kinyomozásánál hasznosítanák: akkor nem maradna felfedezetlenül az a sok bűneset, mely megjelenésében is ezerszer többet árt a társadalom békéjének, mint százezer olyan szegény asszony indokolt és menthető figyelmetlensége, mint a melyért Dirlea Pávelének a szenvedések és a zaklatások egész kálváriáját kellett végig vezetnie. Honnan merítsen a nép bizodalmat, honnan vegye a törvény fen-séges varázserőjének éltető melegét: amikor azt látja, hogy az ártatlanokkal, az apró megtévelyedettekkel szemben a törvény rideg és kinzó szigora milyen kimé-letlenül bánik el, azokkal szemben pedig, akik kiérdemelték, hogy a törvény sujtó keze teljes szigorában érvényesüljön, milyen kevés erély, milyen tétova intézkedések alkalmaztatnak.

Az esküdttörvényszék most munkában van, kezébe van letéve az élet és halál palle-sa, rajta áll helyreállítani a társadalmi rendnek egyensúlyát, melyet a megtorlatlanul maradt véres bűntények egész sorozata megingatott. Pártatlan igazságot és ahol kell, szigorú kiméletlenséget várunk tőlük, mert ha annak a szegény, ártatlan asszonnyal szemben a szobaszigor ezer átkát el kellett szenvednie: szenvedjenek meg azok is, akik sokkal nagyobb mérvben kiérdemelték a büntetést. Azoknak pedig, akiket illet, figyelmébe ajánljuk ezt a mai kis esetet, tanulságul annak, hogy

ma nem a törvény rideg betűje, hanem a bírói igazságszolgáltatás méltányossága az, amelynek itélkeznie kell. A büntetésnek soha sem lehet célja, hogy kiszámíthatatlan áldozatok árán elérje azt, aminek sem haszna, sem pedig célja nincs. Ma a célszerűség korát éljük és sutba kell vetni mindazt, a mivel — az elv kedvéért — több fájdalmat, több szenvedést okozunk, mint a mennyi eredményt és hasznot látunk általa. A jelszó ma a modern büntetőjog alapelve: „Fiat justitia, ne pereat mundus”. Akkor igazságosak leszünk az ártatlanokkal szemben és megóvtuk a törvényes rend békéjét a gonosztevők ellenében.

Andrássy válasza Fejérvárynak.

Nyilatkozat a N. Fr. Pressében.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

A magyar politikai válságról rendkívül érdekes szöveg folyik most a bécsi *Neue Freie Presse* hasábjain. A tekintélyes bécsi újság vezérhelyén tegnap *Fejérváry* Géza báró nyilatkozatait közölte, amelyekben a miniszterelnök elmondta, hogy a béketárgyalások aktáinak a vezérbizottság által történt publikációja hogyan hatott rá.

Ma ugyancsak vezérhelyén *Andrássy* Gyula gróf választát közli a bécsi lap. A *Neue Freie Presse* budapesti levelezője tegnap *Andrássy* Gyula gróffal beszélgetést folytatott, amelyből a nevezett lap *Andrássy* gróf következő nyilatkozatait közli:

(A felségjogok.)

A felségjogokat illetőleg mindenekelőtt konstatálni kívánom, hogy nálunk Magyarországon minden kormányzati tény királyi jogra vezethető vissza. A főispán, a püspök, a miniszter kinevezése, minden akció a külpolitika terén, szóval a végrehajtó hatalom minden ténye felségjog. Ez azonban 1848. óta a felelős miniszterium útján gyakorlandó, amely a jog meléki gyakorlásáért a felelősséget viseli.

A katonai felségjogok ugyanilyen természetűek. Ezenes megtagadása a parlament minden befolyásának a végrehajtó hatalomra, ha azt állítják, hogy támadó előnyomulás és a hata-skör túllépése az, ha a parlament a felségjogok gyakorlásának módjára befolyást gyakorol. Ha ez így volna, akkor a parlament kizárólag a törvényhozás egyik tényezőjévé süllyedne le. A mi parlamentünknek azonban mindig meg volt az a joga, hogy a végrehajtó hatalomra is befolyást gyakoroljon.

(A katonai kérdés.)

Annál csodálatosabb, hogy még mindig vannak politikusok, akik ezt nem tudják, mert a parlament többsége nem is igen régiben éppen a katonai felségjogok tekintetében egy programot állított fel, amelynek minden egyes pontja érintette a katonai felségjogokat. Ez a szabadelvű párt *kilencz bizottságának* programja volt. Ha ezt részleteiben vizsgáljuk, csakhamar látni fogjuk, hogy ezen programnak főformán minden pontja vonatkozásban van ezekkel a jogokkal. Ezt a programot a felségjog elfogadta, sőt annak alapján kormány is nevezetett ki. Ez a program pedig kifejezetten foglalkozik a hadsereg nyelvének kérdésével is, amire nézve szó szerint ezt mondja: A miniszterium politikai felelőssége, mint a korona minden tényére, ugyerre is kiterjed és az országgyűlés törvényes befolyása, mint minden jogra, ugyerre nézve is fennáll. Ezt az állapotot a törvényhozás — a korona és az országgyűlés együttesen — megváltoztathatják.

Úgyes, de mindenesetre meglepő és új gondolatmenet az, hogy az 1867. XII. tc.-nek a felségjogokról szóló 11. §-ában ez a kifejezés „alkotmányos” csak annyit jelentene, hogy a jogok határait nem szabad túllépni. Ehhez egyáltalában nincs szükség erre a kifejezésre. Semmiféle jog sem határtalan. Ha ez a kifejezés nem is volna benne a törvényben, hanem pusztán a fejedelmi jogokról volna szó, ebből egyáltalában nem következne még az, hogy ezt a jogot minden korlát nélkül ki lehet teljesíteni.

Deák Ferenc, aki a hadügyek terén új jogokat nem szerezhett, viszont egy jöttöt sem akart feladni a már meglévő jogokból. Az ő korál azonban a katonai felségjogokat mindig al-

cától elragadtatva, anyjának, Tozinak és hugának, Ginyonak havonként 100 véka rizst és 1000 uciát nemcsak árban küldött. Három évig éltek ilyen jólétben a nők; akkor a következő esemény történt:

Kara tartományából egy virágzó szép tizenhat éves táncosnő — Hotoke — jött a fővárosba. Termete, mely oly szép volt, mint Benten, a szerelem istenője, játéka, éneke és tánca meghódították neki az egész férfi világot.

Ő azonban hű és nagyravágyó volt.

„Ugyan miért” — így szölt magában — „fejtettem volna ki annyi fáradságot, hogy megtanuljam az ország minden táncát és dalát, ha nem törekednék most arra, hogy a leghatalmasabbikat — magát Kyomorit — megbűvöljem. És elébe fogok lépni, még mielőtt arra felszólítanak.”

Egyik napon tehát felkereste a Nisi-yatsu kastélyt, a császár elé vezettette magát, előtte mélyen meghajtotta magát és kijelenté, hogy ő Hotoke, a híres táncosnő.

Ez azonban haragra lobbant s azt mondá: „Táncosnők csak akkor jönnek ide, ha őket hívatják, és téged kisérem hívtam. Am akárci is vagy, Giwaut sohasem fogod utólni. Tehát távozz!”

Ezen szavakra a táncosnő elhagyta a termet. Giwau azonban urához, a császárhoz fordult: „A táncosnők gyakran hivatalon is jönnek! Bocsáss meg neki ezért! Ő még nagyon fiatal és még nem tudja, hogy mi állik a Te jelenlétben. Nem vetted-e észre, mennyire megzavarodva sűtötte le szemelt? Hogy teltek

meg azok könyvekkel? Légy jószágos, óh Uram, hozasd őt újra ide, hadd énekeljen és táncoljon előtted!”

Kyomori teljesítette a kívánságot s egy követet küldött Hotoka után.

Nagysietve jött az vissza s a császár azt mondá: „Giwaunak köszöneted, hogy még egyszer elém járulhatsz. Nos, mutasd be művészetedet!”

Ő meghajtotta magát s elénekelt egy dalt az uralkodó dicsőítésére. Es mindnyájan, akik meghallgatták, elálmélkodtak.

Ekkor félretette hárfáját és táncolt... és táncolt...

A táncnál Kyomori felemelkedett helyéből és ámulé tekintete végigsiklott éjsötét haján, selyem szempilláin, harmatos szemén, keskeny arcán és szikakötő termetén.

Végre befejezte az előadást és távozni készült. Am Kyomori kérve-kérte, hogy maradjon s azt mondá: „Ha netalán Giwaura való tekintetből habozol, azonnal elbocsátom őt.”

Hotoke így válaszolt: „Te nem felejtened el őt s egy szép napon megbánnád.”

De a császár tagadólag intett és bucsulevelet írt Giwaunak.

Noha Giwau mindig számíthatott az elválásra, annyira közellevőnek mégsem vélte azt... Oh, mily fájdalmas a válasz, ha az ember három hosszú éven át ugyanazon forrás vizéből merített!

Ez alkalommal írta ő a következő sorokat: „Miért pempázik a hegynek lejtőjén egy nyá-

ron át a virág? Hisz hervadás vár reá: hideg kezével az ősz letöri, hogy szomorúan elpusztuljon.”

Midőn övéhez visszaérkezett, keserű könynyeket hullatott. Anyja és huga tudakolták az okát. Ő azonban hallgatott.

Elmult néhány hónap; ekkor eljött Kyomorinak egyik követe, aki Giwaut a kastélyba hívta: Hotoke nagyon beteg és szomorú; ő kell hogy vigasztalja és felvidítsa.

Giwau azonban még feleletre sem méltatta. A második, a harmadik követ is hiába jött. Ekkor Tozi, az anya így szölt: „Ha ezembeszállunk az uralkodó akaratával, könnyen halálra lehetünk. Tőled függ tehát, hogy hosszú életű legyünk-e avagy hirtelen halál jusszon osztályrészemül!”

Ez döntőleg hatott. Az anya óhajának engedelmessékednie kellett.

Igy tehát Ginyoval, aki őt egymagára hagyni nem akarta, a kastélyba ment és ruhája bő ujjával iparkodott eltakarni a minduntalan előtörő könynyeket.

Hotokét ennek láttára mély részvét fogta el és ellágyuló hangon beszélt urának.

Giwau előbb táncolt, azután énekelt. A dal így szölt:

„Hotokénél én boldogabb voltam,
Most pedig szívölő bu környékes.
Ot baj ne érje boldogságában.
Ezért fohászokom istenemhez.”

A teremben egybegyűlteket meghatotta e

kotmányosan, a rendi alkotmány értelmében gyakorolták. Az országgyűlés a hadsereg nyelvére is befolyást gyakorolt. A rendek erre vonatkozólag ismételt hoztak törvényeket és valahányszor a hadsereg kiegészítéséről volt szó, ezt mindig feltételekhez kötötték. Az 1867. XII. tcikk 12. § a kifejezetten fentartotta azt a jogot, hogy amidőn a véderő kiegészítése forog szóban, ez függővé tétessék azoktól a feltételektől, a melyeket az ország felállít. Ez a 12. §. így szól: „De a magyar hadseregnek időnkinti kiegészítését és az ujoncok megajánlásának jogát, a megajánlás feltételeinek és a szolgálati időnek meghatározását, ugyszintén a katonaság elhelyezését, élelmezését illető intézkedéseket az eddigi törvények alapján mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében az ország magának tartja fenn.” E szerint nem támadó előnyomulás és bizonyára nem jogosulatlan, ha, a midőn ujoncokat követelnek tőlünk, befolyást akarunk gyakorolni arra, hogy ennek az ujoncok mily viszonyok között szolgáljanak. Egyébként: ha mindez nem volna fennálló jog, ha nem is volna benne a törvényben és nem felelne meg a régi magyar jogszokásnak, akkor is magától értetődő volna. Ha valaki pénzáldozatot hoz és magára vállal olyan véráldozatot, a milyen az ujoncjutalék felemelése, bizonyára természetes és érthető, ha megjelöli egyúttal azokat a feltételeket, a melyeknek megtartása mellett hajlandó ezeket az áldozatokat meghozni. Aki követel valamit, annak tekintettel kell lennie arra, a kitől követel.

(A felségjog Ausztriában.)

Ausztriát illetőleg, igaz, azt állították, hogy ott abszolút felségjogok állanak fenn. Azt hiszem azonban, hogy Ausztriában is, ha egyszer a hadseregnek valamely kérdése különösen nyomná a szívüket, az ujoncok megszavazásánál vagy a közös költségvetésnek a delegációkban való megállapításánál megvolna az alkalom, vagy a lehetőség arra, hogy valamely reformot a hadseregben keresztülvigyenek; semmiesetre sem tartanak ott sem olyan nagyon jogosulatlanoknak, ha ily körülmények között valamely reform követeltetnék.

(Miniszteri felelősség.)

Az 1867. február 20-án kelt királyi kézirat, amelyre Fejérváry báró hivatkozik, nem bizo-

nyítja azt, hogy a királyi jogok miniszteri felelősség nélkül gyakorlandók. Tudjuk, hogy az 1848. évi III. tcikkkel honvédelmi miniszterium szerveztetett, amelynek befolyása a cs. kir. hadsereg magyar ezredeire kiterjedt és konfliktusba jutott a bécsi hadügyminiszterium befolyásával. Az 1868-ban a fejedelem és a nemzet többsége között létrejött megállapodások ezen annyiban változtatni akartak, hogy a hadügyre nézve közös miniszterium felállítása vétetett kilátásba. Ez a megállapodás azonban még nem emelkedett törvény erejére, amidőn az új magyar kormányt kinevezték. A királyi kézirat tehát csak azt akarta bizosítani, hogy a honvédelmi miniszter ne tekintessék az 1848. évi honvédelmi miniszter utódjának és a közös hadügyminiszter ne szoríttassék ki Magyarországból. A magyar honvédelmi miniszternek csak a honvédség felállítása adott hatáskört. A honvédelmi miniszter azóta csakugyan mindenkor közre is működött a honvédségre vonatkozó felségjogok gyakorlásánál, épp úgy, mint a közös hadügyminiszter a közös hadseregre vonatkozó felségjogok gyakorlásánál. Ezt éppen Fejérváry bárónak kellene a legjobban tudnia.

(Andrássy és az édesatyja.)

Nem áll végül az sem, hogy atyámnak az volt a nézete, hogy a felségjogok olyan tervezetek, hogy a parlament azokra vonatkozólag nem állíthat fel felételeket. Midőn 1868-ban az első véderőtörvényt megszavazták, atyám a királyhoz memorandumot intézett, amelyben kifejtette, hogy az új törvény rendkívül nagy és számos előnyt biztosít a monarchia részére. Ezen előnyök nyújtásáért és biztosításáért azonban engedményeket kell tenni. Hogy mennyit és mily terjedelemben, azt még nem tudja. Előbb meg akarja figyelni, miként alakul ki a közhangulat az országban. Csak annyit jegyez meg: ha ilyen nagy érték megszerzéséről van szó, ezért ellenértéket is kell nyújtani. E memorandum fejtegetéseinek és szellemének köszönhető, hogy 1868-ban egy királyi kézirattal „az ország ismételt kifejezett kívánságának megfelelőleg” az az intézkedés történt, hogy a magyar ezredeknél magyar honosságu tiszték alkalmazandók. Ha ma még létezik katonai kérdés, ennek legfontosabb oka bizonyára abban

lem beszéljete. De nem tehettem másképp. Mióta sorsotokat megtudtam, szüntelenül arra kellett gondolnom, hogy hasonló sors vár reám is. Remegtem a téltől, mely a fák lombjait letarolja. . . Midőn megtudtam, hogy ti Buddhának szenteltétek magatokat, arra kértem Kyomorit, engedje meg, hogy távozhassam. De ő ellenezte, amíg tovább nem tűrhettem s a hajnali szürkület oltalma alatt megszöktem. A szerencse létünk örök álma; de a sötétség gyorsabban jön mint a világosság. Csak kevés napot élünk át és feltartóztatlanul, lépérlépésre haladunk a sötétség felé. . . Oh hadd időzzem veletek!”

Giwau zokogásba tört ki, midőn ezt hallá; soha még álmában sem tulajdonított Hotoke-nek ily gondolkozást.

Ő maga megunva a világot, bánatosan fordult el attól; hogy a tizenhétéves Hotoke, akit csillogó napfény vett körül, szintén magundo rodott már a bűnös világtól, ez könyekre falkasztotta őt.

És Hotoke széttepte ruháját, levágta hajfürtjeit és a három nő társaságában hosszú imák közti áldozott balzsamot és virágokat Buddhának.

Életük ezentúl hasonló volt a csendes tó sáma tükréhez. Menten minden vágytól éitek mignem Buddha a paradicsomba szólította őke!

Nekünk azonban illik virágokat hozni áldozatul Giwau, Ginyó, Tozi és Hotoke lelkeinek, kiknek nevei feljegyezve vannak Gosirakawa szent templomának aranykönyvében.

van, hogy az 1868. évi intézkedést az 1903. évben mint új katonai vívmányt kellett klerószakolni és most még olyanok is akadnak, akik avval akarnak bennünket biztatni, hogy ennek az intézkedésnek kemoly végrehajtása most harmadszorra megint új vívmányként szerepeljen és egy jövődő kormánynak erőteljes támaszául szolgáljon. Ha tehát atyám nevével agítálnak, erre csak azt válaszolom: ha a közügyeket az ő szellemében intézték volna, akkor ma nem léteznék többé katonai kérdés Magyarországon.

A miniszterelnök ur egész nyilatkozatából csak egyetlen egy mondatot fogadok el, azt, hogy atyám emlékét nem érietheti az, amit én teszek. Ebben igaza van. Soha sem jutott eszembe azt állítani, hogy én atyám szellemének és intencióinak tolmácsa vagyok. Amit én teszek, azért egyedül én vagyok felelős és eszembe sincs, hogy az atyám tekintélyével fedezzem. Bármennyire is ismerem az ő gondolatmenetét és érzelmeit, még sem merném soha sem állítani, hogy ő ma így vagy amúgy járna el. Ha azonban én nem merem tenni, a leghatározottabban titakozom az ellen, hogy Fejérváry báró és társai tegyék ezt. Hagyják őt békében nyugodni és ne fedezzék az ő nevével nemzetrontó politikájukat. Rombojjanak a saját dicsőségükre.

Mindig arra töreksem, hogy atyám politikájának vezéreszméjéhez hű maradjak, mert azt helyesnek tartom. Ebben a törekvésemben tévedhetek; egy pontban azonban feltétlenül hű vagyok és maradok az ő tanításához, abban, hogy mindig és minden körülmények között csak azt teszem, amit jónak és helyesnek tartok.

(Mit akar a koalíció?)

Fejérváry báró azt mondja, hogy a koalíciónak étvágya támadt a fejedelmi jogokra. Ebben téved. A koalíció csak azt kívánja, hogy a miniszterium politikai felelőssége kiterjedjen a korona minden tényére és az országgyűlés befolyása továbbra is maradjon fenn minden alkotmányos jogra. A koalíció csupán az abszolút felségjogok elméletét utasítja vissza.

Ha a koalíció új, törvényes biztosítékokról beszél, erre Fejérváry báró kényszerítette. Miután a miniszterium hónapokon át visszaél a korona elnöpolási jogával és végül azt a törvényt, amely ezt a jogot szabályozza, nyíltan, világosan és kétségbevonhatatlan módon megsértette, talán mégsem szerénytelen támadás, talán nem forradalmi lépés, ha a nemzet ezt a jogviszonyt ujonnan szabályozni óhajtja.

Ha egyébként a nemzet egy részében csakugyan feltámadna az a bizonyos étvágy, azt is csak annak a körülménynek lehetne tulajdonítani, hogy a jelenlegi kormány a felségjogokat a nemzet megalázására, az alkotmányos élet megfojtására és arra használja fel, hogy a parlamentet elnémitse.

(Fejérváry ellen.)

Sikerülhet Fejérváry bárónak, hogy Európa legmonarkikusabb népét elidegenítse királyától.

Fejérváry báró nagy szolgálatot tett a koalíciónak.

Ha a vezérő-bizottság által közzétett akták nem tették világossá mindenki előtt a mai válság végső okait, Fejérváry báró ezt az ő nyilatkozatával elérte. Most már mindenki láthatja, hogy a béke igazi akadályai azok a tanácsadók, akik a nemzet többségét a király előtt meggyanúsítják, akik oly elméleteket erőszakolnak, amelyek a kompromisszumot ipso jure kizárják, mert megtagadják a parlament jogát és a nemzet jogát, hogy a katonai kérdésekben szavukat felemlhessék és befolyást gyakorolhassanak. E szerint tehát minden engedékenységet a király részéről a kapituláció színében tüntetik fel.

dal; és Kyomorit kérte őt, hogy jöjjön gyakrabban.

Haza mentében így okoskodott: „Semmint hogy tovább is így éljek, jobb rám nézve, ha a Futsi folyó hullámaiba temetkezem.”

Giwau kijelentette, hogy veie tart.

Midőn anyjuk ezt megtudta, így sóhajtott fel: Ha ti, akik viruló korban vagytok, ezt teszitek, mi egyebet tehetnék én, aki életem alkonyán vagyok, minthogy ugyanez utat válasszam.”

Giwau megjegyezte: az anya halálát előidézni, az borzasztóbb az őt halálos bűnnél.

Es így, dacára, hogy még csak huszonegy éves volt, elhatározta, hogy bűnbánó remetévé lesz, és levágta haja csillogó fürtjeit.

Tizenkilenc éves buga ugyanígy tett. Az anya is azt mondá: „Mire valók nekem ez ősz fürtök?”

Ezzel a Katano tartományban fekvő Saga mögött egy vadonba vonultak, ott galyakból, melyet az őszi szél letördelt volt, alacsony kunyhót készítettek maguknak és imákba elmerülve, sóvárogva néztek előre a jövő életnek.

Egy nap estéjén erősen kopogott valaki a kunyhónak bambusz nádából font ajtaján. A bűnbánó nők felriadtak — mert eddigelő kisémlátogatott volt el hozzájuk — és remegve nyitottak ajtót.

Hotoke állott előtök.

„Bocsássatok meg, hogy ide jöttem” — így szóló térdre ereszkedve — „jól tudom, hogy nem vagyok méltó arra, hogy ti, szent nők, ve-

Most már láthatja mindenki, hogy nem egyik vagy másik katonai reform sürgetése akadályozza a békés kibontakozást, hanem az a teljesen új felfogás, hogy a nemzet joga a badseregére csupán a pénzzolgáltatásban áll és ebben merül ki az *abszolutisztikus felfogás*, a mely szerint ellenkezik a felségjogok lényegével, hogy a nemzetnek befolyást engedjenek, az a felfogás, amely a magyar nemzet hagyományos szellemével ellentétben áll és a magyar nemzet önállóságát is a legnagyobb veszedelemekkel fenyegeti.

A lupényi sztrájk.

(A bányavállalat boltja és a munkások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Lupényban, amint már jeleztük, a közbánya munkásai között sztrájk tört ki, amely a hosszabb idő lappangó elégtelenségnek kitörése.

A sztrájk a maga fenyegető következményével együtt szomorúan igazolja annak a panasznak igazságát, amely az *Aradi Közlöny* egyik decemberi számában jelent meg s amelyben *Váradi Vilmos* petrozsényi kereskedő szövegében az urikányzsilvölgyi bányatársulatnak saját munkásaival szemben folytatott üzérkedését. A bányavállalat élelmszési raktárából formális üzletet csináltak, amelyben mindenféle fűszer, rövid- norinbergi és ruházati cikkek, valamint mindenféle szeszes italnak eladását kezdte meg.

Ilyen módon sikeresen konkurrált az ottani kereskedőkkel, mert a saját munkásait kényszeríthette, hogy mindent az ugynevezett bánya-konzumból vegyenek. A vásárlási kedvet azzal is akarták fokozni, hogy a munkások vásárlásaik után öt százalék haszonban részesültek.

Ez a rendszer vezetett a sztrájkhoz. Az ideán ugyanis megvonták a munkásoktól az ötszázalék haszonrészesedést, akik e miatt való elégedetlenségükben sztrájkba álltak, s kijelentették, hogy addig nem állnak munkába, a míg sérelmeiket nem orvosolják.

Ma reggel egy század katonaság és tíz csendőr ment Petrozsénybe, hogy az izgatott munkások között a rendet fentartsa.

Az új park.

(Budapesti műkertész Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Arad új parkja sokat foglalkoztatja a városi hatóságot. A temető- és park-bizottságok közös albizottsága ma délután *Institoris Kálmán* polgármester elnöklése alatt az ó-temető rendezésének, illetve parkká alakításának ügyében ismét értekezletet tartott, amelyen *Hein János* budapesti tájkertész és kertépítő is megjelent, hogy az egyes részletekre nézve a szükséges felvilágosításokat megadja.

Institoris Kálmán polgármester az előtte fekvő tervrajz alapján közölte az albizottsággal azokat a felvilágosításokat, amelyeket Hein neki az utak szélességére és irányaira nézve megadott. Ezután az ó-temető előzetes planirozása tekintetében kérte ki a polgármester Hein véleményét.

A műkertész az előzetes planirozásra nézve úgy nyilatkozott, hogy ezzel a város csak hiábavaló költségeket okozna magának, mert a földmunkákat a legkörülményesebb gondokkal kell végezni és a planirozásra felhasználandó földanyag megválasztása is különös gondosságot igényel. Az ó-temető előzetes planirozását már

csak azért sem javasolta Hein, mert könnyen megtörténhetik, hogy a földanyagnak szerencsétlen megválasztása a rendezésnél újabb planirozás szükségét vonná maga után, ami tetemes kiadásokkal járna.

Varjassy Lajos h. polgármester hozzászólása után az értekezlet a planirozás ügyében úgy döntött, hogy csakis a kifüresített sírok kiegyenlítését fogják egyelőre elvégezni.

A parkirozandó területen a Hein által készített terven a Radnay-utól kiindulva egy széles kocsiut vezet, amely a régi és az új ligeteken áthaladva az ó-temető felső végéig vezet és innen a másik oldalon át a kiindulási pontig tér vissza.

Virágh Lajos főmérnök bejelentette, hogy a kifizetési munkákat már legközelebb meg fogja kezdeni, hogy a parkirozási munkákat akadálytalanul legyenek megkezdhetők.

Végül *Műlek Lajos* dr. arra szólította föl Hein, hogy a parkirozás költségvetését mutassa be a bizottságnak. Teljes bizalommal van Hein tervei iránt, ösmervén azokat a parkirozásokat, amelyeket a műkertész Budapesten és Bécsben végzett. Hein legutóbb Nyiregyházán és Szombathelyen végzett parkirozási munkákat. A szatmári Kossuth-park költsége, amely szintén Hein tervei szerint készült, 44.000 korona volt.

A 20 hold kiterjedésű ó-temető parkirozását a jövő ősszel kezdik meg és ennek költségei, Hein szerint, 20—25.000 koronára fognak rugni. Az egész 65 holdnyi terület parkirozási költsége 55—60.000 koronát tesz ki.

A vaggongyárban sztrájk készül.

(A munkásság memoranduma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Az aradi *Weitzer-féle* vaggongyárban nagyon rövid ideig tartott a béke, melyet a munkások részéről a múlt hó végén a sztrájk veszedelme fenyegetett. Újabb bérmozgalom támadt a munkások között, akik ezúttal nem gondolnak sztrájkra, hanem emlékirattal fordulnak a gyár vezetőségéhez, hogy új árszabályt állapítson meg a számukra.

Miután a munkások az akkord munka elvégzését nem tudták keresztülvinni, az aradi szakszervezeti bizottságot bízták meg, hogy ezen követelés helyett foglalja össze azon feltételeket, amelyek megadása nélkül nem hajlandók a munkát tovább folytatni. A szakszervezeti bizottság el is készítette a memorandumot, melynek pontjai a következők:

1. Az igazgatóság által 1905. évi december 22-ikén kiadott rendeletnek a hatályon kívül helyezése, illetve a kereset minden héten a %/o-kal együtt fizetessék ki.

2. A memorandumot benyújtó szakmák részére 30 fillér minimális órabér biztosítása, akként azonban, hogy az ez idészerint több órabért élvezőknek az órabér nem redukálható.

3. Az órabérek után 50% accord-kereset biztosíttassék.

4. Gépeknél dolgozó segédmunkásoknak 24 fillér minimális órabér, ugyancsak az 50% biztosításával és a több órabért élvezők fizetésének fenntartásával.

5. Napszamosoknak 26 fillér minimális órabér, az előbbi fizetések fenntartásával.

6. Az irodából kiadott eredeti accord-cédulák a munka megkezdése előtt a csoportvezetőknek kiadandók, akik kötelesek a munkások által megválasztott két bizalmi férfinak az accord-cédulát megmutatni.

7. A kiadott munka befejeztével az esetleg még fennlevő összeg a legközelebb következő

fizetési napon a csoportnak teljességében kifizetendő.

8. A túlórai munkaidő 50 százalékkal jobban díjazandó.

9. A szakmunkások napszamos munka elvégzésére ne köteleztessenek; a munkarészek mindenkor napszamos munkással vitetendők a munka színhelyére.

10. Az igazgatóság jelöljön meg a hétnek egy napját, amelyen a munkások esetleges panaszaikat meghallgassa.

11. A munkásoknak a feljebbvalók részéről tisztességes bánásmód biztosíttassék.

12. A munkások a kerületi betegsegélyző pénztártól jelentessenek át az ipartestületi betegsegélyző pénztárba.

Az ezen követeléseket tartalmazó memorandumot ma este adta át a vaggongyár igazgatóságának a munkások küldöttsége, kijelentvén, hogy amennyiben a szakszervezeti bizottság e hó 22-ig választ nem kapna, a munkások leteszik szerszámukat és sztrájkba lépnek.

Négy vád egy vers miatt.

(Csizmadia Sándor pára.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

A legutóbbi budapesti nyomdász-sztrájk alkalmából a *Népszava* december 6-iki számában *Megyünk előre!* címmel megjelent vers miatt *Csizmadia Sándor*, az ismert szocialista író és költő ellen sajtópört indítottak. Az ügyesszég úgy találta, hogy a költemény egyszerre a törvénynek négy §-a ellen vét. Nevezetesen azzal vádolta meg Csizmadiat, hogy gyűlöletre izgat a polgárság ellen, izgat az alkotmányos államforma ellen, továbbá láciit és földicséri a törvénybe ütköző rendezavarásokat, tehát ezzel magasztal olyan dolgot, ami büntetendő cselekmény. Mutatóba közöljük a költeményből ezt a három strófát:

A nemzet? Ocska elnyomott csapatja.
Az alkotmány? Nekünk csak rabbiincs,
A szabadság? Zsarnokság lakatja.
Ha öntudat nincs, akkor semmi sincs,
Nincs többé szép szó, nincs ígéret,
Csak talpra, talpra milliónyi népek!
Van még a népnek, van még tán erője
Megyünk előre!

Az egy mozdult, betű megállott,
Dacosan most mind-mind némán pihen;
Moosárszálon a ronda éji lángot
Főlosapni már nem látja senki sem!
Nyomdászok! . . . Mi büszkék vagyunk rátok;
Előre löktétek ti a világot!
Rózsát terem a szabadság mezője: —
Megyünk előre! . . .

Szabadság?! . . . Oh a napod látjuk! . . .
Múltóbban mi hogy élhetnénk veled,
Mint hogyha a békót lerázzuk,
S nem tűrünk gaz, vagy szolganépeket?!
A gatz könyörtelen mind eltiporjuk,
A jármokat az égő tüzre hordjuk! . . .
Legyen a föld gasszág temetője: —
Megyünk előre! . . .

Ma tárgyalták ezt a sajtópört *Csizmadia Sándor* ellen, aki ezidészerint is egy államfegház büntetését szenvedti el Vácott s onnan jött meg a tárgyalásra. Elvtársai, akik már korán reggel ellepték a törvényház folyosóját, nagy éljenzéssel fogadták, amikor tíz óra tájt megjelent. A tereméből, miután hamarosan megtelt, sokan künnrekedtek. A tárgyaláson *Delaschall Alfréd* dr. bíró elnökölt, a vádhatóságot *Hodá-*

szey Antal dr. királyi ügyész képviselte, Csizmadia védelmével Bródy Ernő dr. ügyvédet bizta meg.

Csizmadia Sándor 35 éves, nős, családos, író. Elmondja, hogy csak négy elemi osztályt végzett s eredetileg földműves volt.

Dolleschall elnök: Volt ön már büntetve?

— Sajtó útján való izgatásért 1896-ban három havi és 1898-ban tizenhárom havi fogházra, most pedig egy népgyűlésen elkövetett izgatásért tartanak két hónapig Vácott.

— Megértette a mostani vádakat?

— Igen, de nem érzem, magam bűnösnek.

— Mi a védekezése?

— Nézetem szerint a versben nincs az, amit róla az ügyészség állít. Belső szükségét éreztem annak, hogy a verset megírjam, tekintet nélkül arra, hogy mik történtek abban az időben.

— Nem abból az alkalomból írta költeményét, hogy akkor a szociálisták tüntettek a lapok szerkesztőségéi előtt?

— Lehet, hogy ez hatással volt rám. Ha használom is a „rombolás” szót, ez alatt csak azt értem, hogy a nyomdászok lehetetlenné tették, hogy naponként a maguk gyalázatát legyenek kénytelenek kiszedni.

— De hisz ön ezt írta: „Büszkék vagyunk rátok, kik rombolva jártok szerte szét?”

— A régi, ósdi eszmék lerombolását értettem.

— Hát mikor a „nyár-polgárok” ellen ír?

— Ez sem osztály ellen szól, csak azoknak a polgároknak megjelölése volt, akiknek nézetét a lapok akkor képviselték.

— Hát ez mi: „Az alkotmány nekünk csak rablilincs?”

— Tény, hogy a nép számára a mai alkotmány mílsem ér, mert anélkül intézkednek rólok, hogy abba beleszólásuk lenne.

Ezután felolvasták a költeményt egész terjedelmében. Más anyaga nem is volt a bizonyító eljárásnak. Rögtön erre a perbeszédnek következték.

Az esküdtbíró Csizmadia Sándort a terhére rótt cselekmények elkövetésében nem találta bűnösnek s a bíróság a verdikt alapján felmentette a vádlottat.

A törvényszéki palota kapuja előtt összegyűlt nagy tömeg a börtönőrök között távozó Csizmadiat és védőjét lelkesen megújenezte.

Szerencse a fegyházban.

(Elítelt rablók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8

Két notórius rabló állott ma az aradi királyi törvényszék esküdtbírósa előtt. Mindkettő többszörösen megismerkedett már a börtönügy modern intézményeivel s mivel úgy tapasztalták, hogy fogolyoknak lenni nagy és szép gondolat: rablói pályájukat nyugodtan folytatták tovább.

Tavaly, november 30 ikán Szatmáron Alex szabadhelyi lakos bejött Aradra, hogy malacot vásároljon magának, hivatali szempontból. Megérkezvén, Mihailovits György Boros Benitől korcsmájába vonult, ahol csendesen pityázgatva ábrándozott a megveendő malac jövőjéről. Maga elé képzelte a háját, sőt sonkáját s efeletti elérzékenyülésében igen szívesen látta, hogy két ember telepedik az asztala mellé. A jövővényeknek is lefestette a kolbászokban végződő fényes perspektívát, melylyel a malacvétele kecsegteti.

A vendégek, Szerencse Gergely és Benedek Imre ebből az elbeszélésből konstatálták, hogy Szatmáronnál pénz van és elhatározták, hogy

a pénz nemotára náluk lesz. Előzékenyen több üveg pélinkát hoztak s miután leittatták Szatmáronát, valami elhagyatott helyre akarták elvinni. Elcsalták tehát az éjjeli mulatóhelyre, amely olyan kócos volt, hogy már nem is volt kócos. Az utbaeső Halász u'cát azonban nem találták elég bátorságosnak tervük kivitelére s ezért azt indítványozták, hogy menjenek Ujaradra, mert ott enyhébb a lég, vidámabb a határ és szebbek a lányok.

Szatmáronban ebbe is belement s elindult Ujarad felé. Alig hagyják el a várost, Szerencse hátul, Benedek pedig elül ragadta torkon a megrémült szívt s miután a földre taperték, elszedték tőle a pénzt, óráját, szóval mindent, ami elszedhető volt. Azzal otthagyták az érvát.

Szatmáronban buson indult vissza a városba s az ujaradi hídfőnél két 83-as bakával találkoztán, elbeszélte nekik a szomorú esetet s a malachoz fűzött remények letörését. Amint beszélgettek, egyszerre észrevette kifosztót s közölte felfedezését a bakákkal, akik futólépésben nyakoncsípték a két rablót s bevitték a vérba.

Igy került Szerencse és Benedek rablással vádolva az esküdtszék elé, amelynek tárgyalását Köller János elnök vezette. A védhatóságot Kovács József dr. ügyész képviselte, a védelmet Radó Károly dr. látta el. Az esküdtek mindkét vádlottat bűnösnek találták a rablás bűntettében s verdiktjuk alapján a törvényszék Benedek Imrét négy évi, Szerencse Gergelyt két évi fegyházra ítélte. Mindkét vádlott semmisségi panaszszal élt.

Zsúr-témák.

★

Alice házassága.

Néhány nap muiva történik meg a nagy esemény: Roosevelt Alice, Amerika „hercegkisasszonya” a Fehér Ház nagytermében amely éppen 80 láb széles, odanyújtja kezét, még pedig mindörökké, az Ohio állambei Longworth Miklós kongresszusi tagnak.

Es ez a házasság éppenséggel nem lesz afféle diplomáciai egybekelés, amint az nagy politikusoknál és hatalmas államok fejéinél szokott előfordulni, hanem igazi, becsületes szerelmi házasság. Alice hercegkisasszony ugyanis roppantul lelkesedik a politikáért és már bakfiakorában több ízben kijelentette, hogy csakis jó szónokhoz és derék politikushoz fog férjhez menni és Longworth urnak csakugyan egy beszéddel sikerült megnyerni menyasszonya szívet, melyet a képviselőházban tartott. A büszke amerikai nő, aki anyai házassági ajánlatot utasított vissza, többek között exotikus fejedelmek és dús gazdag milliommosok ajánlatait, végül annak teljes rendbe és módja szerint szerelmes lett és úgy jegyezte el magát.

Eljegyzése napján a családi eseményt sürgöny útján tudatta apjával, aki valami hivatalos u'on éppen a köztársaság tuisó felén tartózkodott. Az elnök a sürgönyre egyetlen szavu távirattal válaszolt. A sürgönyben ennyi volt: „Bully”, a mi amerikai nyelven tudvalevőleg annyit jelent körül belül, mint a magyar: bravo!

*

Mme. Regnier toalettjei.

Párisnak mostanság Regnier asszony az egyik legdivatesabb színésznője. Különösen az izlését dicsérik és minden premiérje után részletesen beszámolnak az újságok a toalettjeiről. Legutóbb a *Le Peril Jaune* című darabban lépett fel s az öltözékei a következők voltak;

Az első felvonásban egy fiatal vidéki leányt kell játszania és egyszerű crépe de chine menyasszonyi ruha van rajta. A hosszú-aszály egészen sima, a derék azonban fodrozva van. A vállról merész ráncok lendünek a derék közepéig, ott rozettává egye-

sülnek s egy fehér satin-szalagból készült öv fogja le az egészet. Az ujjak bővek és ráncosak, egész a könyökig; ott szűk csipke kézlő kezdődik, amely az alsó-kart befűdi. Keskeny szatin-szalagcsokák díszítik. Később egy grófnak lesz a feleségévé. Világos barna kázmír ruha van rajta, empire stílusban. Utóbb estély van nála s ekkor világos szürke princess ruhában jelent meg. Ez a ruha valóságos szenzációt keltett.

A Vaudeville nézőtere egészen tele volt, a leg elegánsabb premier közönség volt jelen s a toalettek halhatatlanul pazarok voltak. Egész sereg nagyszerű csipke, tüll és selyem ruha kápráztatja el a hozzáértőket. Félült, hogy az empire viselet mennyire hódít újra. Nemcsak a ruhák szövete, színe és szabása empire, hanem a hajviselet is. Az ékszerek közül még mindig a gyémánt a legdivatesabb s néhány mesés értékű diadém volt látható a páholokban.

Börtönre ítélt főhadnagy.

(Az aradi hadbírósa ítélete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8

Az aradi várnak ismét szenzációja van: az itt székelő cs. és kir. hadbírósa tegnap egy közös hadseregbeli főhadnagy ügyében hozott feltűnést keltő ítéletet. A szegedi 46-ik gyalogezred egy általánosan ismert főhadnagyát: Zecha Károlyt, aki Szegeden állomásozott amióta katona, az aradi hadbírósa váltóhamisításért két évi súlyos börtönre ítélte.

A délceg tisztet jól ismerte Szegeden mindenki. Azok közé tartozott, akik pontosan elvégzik kötelességüket, magánéletükben pedig kerülnek a feltűnést. A szegedi háziezred ellen e tekintetben egyébként sincs kifogás, legkevésbé panasz. Azok ugyszólván egy családot alkotnak, ahol a fiatalok — a még tüzesvérűek — mulatozásában is mindig részt vesz egy-egy idősebb tiszt. Sokszor volt ez már jó arra, hogy a jókedv tetőfokán is mindenben megtartassék a kellő mérték.

Régi tradíció a negyvenhatosoknál, hogy a tisztikar csupa jólnevelt fiukból álljon s ez szerezte meg számukra a polgári társadalom rokonszenvét is. Érintkezésükben a bensülött szegediek a háziezred iránt igen előzékenyek, amiben jó része van annak is, hogy a tiszték közül sokan szegedi származásúak s iskoláik elvégzése, vagy az önkéntesi év után itt kerültek garnizonba.

Zecha Károly főhadnagy ügye épp azért hat a szenzáció erejével, mert a lányos képű, uri gondolkodású tiszt, aki tetőtől-talpig katona, humánus, jó ember volt s akit valósággal becézett mindenki, cselekedetével félig-meddig rejtély elé állította az ismerőseit.

Volt egy ezer koronás váltója, bajtársai állottak érte jót. Ez végtére mindennapos dolog. A tiszt fizetés alig, de alig elég a megélhetésre, s apróbb adósságok könnyen összegyűlnek. Zecha pedig anyagi zavarokkal küzdött. Aztán elérkezett a váltó megújításának ideje, a főhadnagy másik blankettát iratott a kezeseikkel alá és csak később derült ki, hogy újabb 1000 koronáért állottak jól, mialatt az alapváltó óvatolás és pör alá került.

Erre egy heti terminust adtak Zechának ügye rendezésére (talán másra is), de az képtelen volt rá, vagy meg sem próbálta.

Igy került az aradi hadbírósa elé, amely most zárta le a történetet a két

évre szóló ítélettel. Büntetésének kitöltését már is megkezdte.

Hogy mire kellett neki a sok pénz, azt a legjobb barátai sem tudják, vagy legalább is nem beszélnek róla. Szolid, csöndes ember volt, szenvedélyek nélkül, ámbar meglehet, hogy egy szenvedélye volt s — bármily kontrasztosnak tetszik — az uri ember kötelessége (meg a szegény ember becsülete) kergette a bűn felé.

Arad gyászünnepe.

(Az utcai harc évfordulóján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Méltó módon ünnepelte meg ma Aradváros polgárcsoportha és az Asztalos Sándor-társaság a hős Asztalos Sándor és a február 8-iki utcai harcban elesett névtelen hősek vitézi tettének évfordulóját. A házakon fekete zászlók hirdették a város gyászát.

Reggel 9 órakor a zimankós hideg idő dacára vagy 600 főnyi tömeg gyűlt össze a minoriták templomában misére. Az isteni tisztelet befejezése után a megjelent ünnepő közönség gyászfátyollal bevont zászlók alatt, a vagongyári zenekar hangjai mellett vonult a Szabadság-terre, ahol megkoszorúzták az utcai harc emléktábláját. Innen a Kossuth-utcába vonult a menet és a Kossuth-táblát koszorúzták meg. Ezután kivonultak az ó temetőbe, hogy lerójják a kegyeletüket a 48-as hősek emlékének. Ahol a menet végig vonult, az emberek kalaplevéve álltak meg és különösen a 48-as honvédek küldöttségét nézték tisztelettel.

(A temetőben.)

Sűrű pelyhekben hullott a hó, mikor a menetet a hősek sírjához érkezett. De sem a hó, sem a hideg nem rettentette vissza a kegyeletes közönséget a köteles tisztelet megadásában. Ahítatosan hallgatták a felhangzó Himnuszt, a melyet Zoltay Mátyás zenevezényelése mellett adott elő a tanítóképző intézet énekkara. Ezután Király Ernő tanítójelölt szavalt el, mély hatást keltve Bedő Árpád „Évfordulón a 48-as hősekhez” című költeményét. A hazafias tüztől lángoló és szépen előadott költemény után Szondy János tanár beszéde következett. A szónok gyönyörű szavakban vázolta a hős Asztalos Sándornak és társainak hőstettét. A beszéd végeztével a tanítóképző énekkara a Szózatot énekelte el.

Észel a temetői ünnepség is véget ért.

(Az esti ünnepély.)

Este nyolc órakor kezdődött az Asztalos Sándor-társaság emlék-ünnepélye a Tóth-féle vendéglő nagytermében, ahol a város képviselőjében Varjassy Lajos h. polgármester jelent meg. A termet egészen betöltötte az ünnepő közönség, s sokan a külső helyiségekben voltak kénytelenek helyet foglalni.

Az ünnepélyt a Himnusz nyitotta meg, amelyet a tanítóképző intézeti ifjúsági dalkör adott elő. A közönség állva hallgatta a nemzeti imát, amelynek befejeztével Sófalvi György elnök mondta el megnyitó-beszédét. Majd Beregi Sándor, az aradi színház tagja szavalt el határozatosan Bedő Árpád dr. költeményét.

A nagy hatást keltő szavalt után Barabás Béla dr. és Benedek Árpád ünnepi beszéde következett volna, de az ünnepi szónokok akadályoztatás folytán nem jelenhettek meg és így Szondy János mondott helyettük beszédet kitörő helyeslések közepette. A szívekhez szóló, hatalmas pathosszal elmondott beszéd viharos tapsokat váltott ki.

Ezután felolvasták Barabás Béla országgyű-

lési képviselőnek az elnökhöz intézett következő táviratát:

Súlyos napjait éljük a magyar alkotmányosságunknak, amikor minden jóra való embernek az a kötelessége, hogy örömlomását el ne hagyja. Ebből a szent kötelességből nekem jó rész jutott s így nem rajtam mulik, hogy az Asztalos Sándor társaság által rendezendő gyászünnepeken s este az évi közgyűlésen és ünnepélyen részt nem vehetek.

A február 8-iki társas összejövetelen, tehát részt nem vehetvén, kérek jelentsd be ezen melegségemet. Megvagyok róla győződve, hogy hazafias, súlyos kötelességből származott mulasztásomat úgy te, valamint a társaság tagjai méltányolni fogjátok s távollétem miatt neheztelni nem fogtok.

Szívesen üdvözölve mindnyájukat, vagyok hazafias tisztelettel, igaz polgártársatok és őszinte barátotok

Barabás Béla.

Az ünnepő közönség szünni nem akaró tapsokkal és éljenzéssel ünnepelte a város képviselőjét.

Ezután következett a serlegfelavatás. Felállott Varjassy Lajos h. polgármester, a társaság védnöke, az Asztalos Sándor özvegye általi küldött serleggel a kezében. Nagyhatású beszédében a következőket mondta:

Hölgyeim és uraim! A népjogokért igazabb, lelkesebb és dicsőbb küzdelmet nem vívott még nemzet, mint a magyar — és mégis elbukott. Mert nekünk csak jogaink és törvényeink voltak, istiproinknak pedig szárazon és tengeren hatalmas szövetségesek. A mi városunkat is megtámadta az ádáz ellen, de egy lelkes kis csapat fényes győzelmet nyert a zsoldosokból és áruló magyar honpolgárokból álló hatalmas sereg felett. Ennek a győzelemnek, Asztalos Sándor és hős társainak emléket ünnepeljük ma.

A hősek távoiban élő özvegye egy serleget küldött a társaságnak, férje emlékének tiszteletére. Most már két történelmi nevezettségű serlege van városunknak. Az egyiket Oreczy Lőrinc báró, aki a szabad levelet hozta, ajándékozta a polgári lövészegyletnek, a másik nevezetes serleg az, az özvegy által küldött serleg. Az egyik békében küldött, a másikat harcban hozták. De a körülmények szomorú kialakulása folytán — sajnos — elmondhatjuk, hogy ez az idő is a harcok ideje. Ám nem kell ezért elcsüggednünk. A történelem megcáfolhatatlan tanúságai bizonyítják, hogy nagy idők nagy embereket szünek akik titáni erejükkel elgördítenek a nemzet elől minden akadályt.

A klasszikus egyszerűségű beszéd elmondásával Varjassy Lajos felmutatta az özvegy által küldött serleget.

(Asztalos Sándorné távirata.)

Ezután a Szózat elénekzése következett s az ünnepséget épen befejezték, amikor a Hamburg melletti Wandsbekben lakó özvegytől távirat érkezett. A német nyelven fogalmazott sürgönyben özvegy Asztalos Sándorné és fia a következő üdvözlőt küldték:

Eljen az Asztalos Sándor-társaság. Léleekben ma este önök közt időzünk.

Asztalos Erzsébet és fia.

A társaság a sürgöny felolvasása után Bedő Árpád dr. indítványára elhatározta, hogy a következő 200 aláírással ellátott üdvözlőt küld Asztalos Sándornénak:

Az Asztalos Sándor társaság, mint szobor bizottság 1906. január 31-én tartott ülésének határozatából, alulírottak mai ünnepünk napján, az 1849. évi február 8-iki aradi utcai harc évfordulóján alkalmából, városunk megmentője családjának igaz szívből fakadó üdvözlőt küldjük.

Ugyancsak Bedő Árpád indítványára a következő sürgönyt küldték Barabás Béla országgyűlési képviselőnek:

Békát akarunk, de nem a temető nyugalmát. Ha nemzeti jogaink fentartása mellett lehetséges a béke: kérjük. Ellenben föl a nemzeti lobogót, harcoljunk tovább! Nehéz és gondteljes munkájában áldást kérünk működésére és szívből üdvözöljük.

(Az Asztalos Sándor-társaság közgyűlése.)

Az ünnepély után kezdetét vette az Asztalos Sándor-társaság rendezévi közgyűlése. Blédy Boldizsár titkár felolvasta az elnökség jelentését, melyet tudomásul vettek. Az Asztalos Sándor szoboralap 2278 korona 76 fillér. A tisztikart a következőképpen választották meg:

Védnök: Varjassy Lajos. Elnök: Sófalvi György. Társelnökök: Bedő Árpád dr., Plesch Hermann, Reinhart Gyula, Czukor László. Tiszteletbeli elnökök: Panker Viktor, Domján János, Mittner József, Viduovics Izidor. Alelnökök: Gasza Béla, Benedek Árpád, Tumó Lajos, Jakabffy István. Tiszteletbeli alelnökök: Sztanity Matyas, Szikszay Antal. Titkár: Blédy Boldizsár. Ügyvezető titkár: Denk Ferenc. Pénztárnok: Weil Alajos. Ügyész: Nagy Sándor dr. Választottak még két gazdát, öt ellenőrt, öt számvizsgálót, négy iparpártoló bizottsági tagot és negyven választmányi tagot.

A közgyűlést követő vacsorán felköszöntőket mondtak: Schwarz Zsigmond, Nagy Kálmán, Reinhart Gyula, Bedő Árpád dr. és még számosan.

A társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

Jelen voltak az ünnepélyen: Éber Nándorné, Vértés Dezsőné, David Antainé, dr. Bedő Árpádné, Pöhm Jánosné, Ba'atony Mihályné, Horváth Lujzita, Bodnár Sándorné, Haraszthy Edit (Budapest), Kálmár Árpádné, Máthé Jánosné, Németh Csik Istvánné Csik Jánosné, Posch Dezsőné, Olah Dezsőné, Kemény Jánosné, Várfalvy Antainé.

Aszódi Manó, Abraham Gabor, Alacs János, Avarffy Imre dr., Antal Sándor, Bedő Árpád dr., Blédy Boldizsár, Berghammer Janos, Biró Nándor, Blaschka Ernő, Balla Frigyes, Berg Albert, Borhegyi Károly, Buday Nándor, Bloch Károly, Bleier Lipót, Bauer Gyula, Binder Gyula, Bene Gyula, Burza Kornél, Bartha Ladár, Bogár Rezső, Beregi Sándor, Czukor László, Csete István, Chirke Vilmos, Csók Károly, Czirkál Géza, Deutsch Armin, Dávid Antal, Denk Ferenc, Deutsch Izidor.

Eber Nándor, Erdélyi Andor, Ecseki Flórián, Exner Mihály, Faragó Béla, Fischer Adolf, Filadelfi Adolf, Fleischer Adolf, Fülöp Károly, Gregus Gusztáv, Grünwald Samu, Gábor András, Gásza Béla, Grünwald Simon, Grallert Rezső, Héző István, Hoffmann Győző, Havas Sándor, Horváth Pál, Henz János, Institóris Zsigmond, Joó Béla, Irekai Tóth Lajos, Joanovits Antal, Jasek Lajos, Jeremann Pál, Jakabffy István, Kádár István, Kürti Fülöp, Kresz Emil, Kristyórá János, Kossuth Pál, Königsdorfer-Gusztáv, Kár Ferenc, Kóhalmi Gáspár, Kálmár József, Koszilkov József, Komós Imre, ifj. Kocsi Ferenc, Kedacic Róbert, Károly Antal, Karczag Jenő, Kálmár Nándor, Kun József, Kirle Antal, Klein Sándor, Kálmár Árpád, Klapok Alajos, Kolb Kálmán, Király Ernő, Krohn János, Konecz Gyula, Lúács Sándor, Lichtenstein József, Lukács László, Loviczky Dezső, Müller Károly, Molnár Lajos, Matzky Béla, Máté János, Morvai Lajos, Máté András, Mang Mihály, Meisztrovits János, Morosán Illés.

Nikoits János, Nagy Kálmán, Németh Lajos, Némethy Csik István, Nádler Lajos, ifj. Nachinébet Odón, Pogány György, Plesch Herman, Pöhm János, Petrisyni Gyula, Pogány Gusztáv, Reinhart Gyula, Reiner Ede, Rózsa Géza, Rund Viktor, Rákóczy Antal, Rottár Géza, Rónai János, Rátka István, Rogenhold János, Székely Ferenc, Schleifer Antal, Salla János, Szűz Mor, Szuppi Lajos, Schäffer Henrik, Schulik Lajos, Szidák Gyula, Schwarz Samu, Schwarz Zsiga, Schelegia Antal, Stern Miksa, Szilárd Miksa, Schäffer József, Schwarz Adolf, Sófalvi György, Szilágyi György, D. Szabó Mihály, Sebossy Ferenc, Stenner Gusztáv, Sommer Antal, Szalai Arnold dr., Szabó Lajos, Somló Imre, Somogyi Jenő, Stoll Béla, Schmidt Lajos, Steigervald Alajos, Török Viktor, Turóczy Elek, Tóth Endre, ifj. Tóth János, ifj. Turóczy Elek, Timó Lajos, Varjassy Lajos, Vannay Károly, Vidulevits Izidor, Várfalvi Antal, Weil Alajos, Varga Károly, Varga Kálmán, Vidor Sándor, Wittkay György, Weisz Farkas, Zabb István, Zajonkowski János, Zima Tiber, Zwocsek Béla.

A biharmegyei pénzgyártók.

(Elfogott nagy bűnszövetkezet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Azok a pénzhamisítók, akik közel egy esztendeje egész Bihar- és Arad vármegyét, sőt az ország nagy részét is elárasztották ólom-tallérok, cin koronásokkal, a szerencsés véletlen segítségével kézrekerültek. Az egész veszedelmes banda ártalmatlan immár, s nemcsak a pénzhamisítók fészket találtak meg, de összeköttetésüket is kiderítették a nagyváradi rendőrök.

Az elmúlt szombaton Nagyváradon járt Barna Tógyer gyiresi földműves. A nagyplacon találkozott Szilágyi János napszámossal, akivel egy közeli kocsmába ment s ott borozás közben a tarisznyájából hamis ötkoronás tallérokat szedett elő. Szilágyinak legott el is adott egy darab hamis pénzt két koronáért s a napszámos mindjárt ezzel az ötkoronással fizetett a csapárosnak. A vásárnak tanul voltak s így az eset hamarosan fülébe jutott Bott György rendőrellenőrnek, aki tüvé tette a várost Barna Tógyerért s szerencsésen meg is találta az ősi vám felé vezető uton. Első dolga volt, hogy a kézzel-lábbal tiltakozó parasztot megmotozta. Egy dobozycsokában 14 darab hamis 5 koronást talált nála.

A megszeppent ember elmondta, hogy a hamis pénzt maga csinálta a tulajdon masinájával. Csak ólom kell hozzá, meg barátságos hely, ahol lehet önteni. Aztán elbeszélte szépen, hogy a pénzcsináló gépet K. H. Sándor nagyváradi kőműves legénytől vette.

A rendőrök estére már elfogták a géposkőműves legényt. Az Amerikajárt, zajos multu ember habozás nélkül vallott a rendőrkapitány előtt. Nem tagadta, hogy a gyiresi embernek ő szállította a hamispénzgyártó masinát s azt is beismerte, hogy Osváth Péter mezőtelegi gazdag földművesnek három darab gépet liferált jó pénzért. Kállal Sándort erre szintén letartóztatták.

Vasárnap este kivitték Barna Tógyert a falujába Gyiresre, ahol a csendőrök segítségével házkutatást tartottak a pénzhamisító lakásán. Ez alkalommal megtalálták az 5 koronások készítésére szolgáló, bravuros szerkezetű gipszkészüléket, azonfelül a ládájában még egy darab hamis pénze bukkantak. A gyiresi csendőrök tovább is kutattak s Barna Tógyer házában még két gépre akadtak. Az egyik finom szerkezet, a másik primitív portéka, fából tákolts készség.

Barna ezután elmondta, hogy a gépeket sógoránál, Osváth Péternél látta Mezőelegden s ott tanulta meg a pénzcsinálást. Mikor pedig teljes jártasságra tett szert a hamis tallérok előállításában, hazament Gyiresre, ahonnan gyalogszerrel visszazökött Mezőtelegre s egy éjszaka mind a három gépet ellopta a sógorától. A masinákat hazavitte Gyiresre, ahol aztán vígan gyártotta a pénzt és forgalomba is hozta Nagyváradon, Gyulán, Écsden, Nagyszalontán és Aradmegyében. Közben kiderült, hogy az atyafi 10 koronás arany hamisításával is próbálkozott, az ujkori alchimista kísérletei azonban nem sikerültek.

Az Osváth-familia névszerint: Osváth Péter, a fia Demeter és leánya Katica töredelmesen beismerték, hogy hamis pénz előállításával és forgalombahozásával foglalkoztak és megnevezték bűntársukat: Barkóczy János telegdi kovácsmestert, aki velük társulva, egy saját készített gépen 20 és 10 filléreseket próbált készíteni. Barkóczy kísérletel nem igen váltak be, azért hát inkább Osváthék kezére dolgozott.

Vallomásuk alapján valamennyien a rendőrség börtönébe kerültek. Ugyanide került Pestere községből Gliga Tógyer, Gliga János és Blaga Irimle is, akik 103 darab hamis 5 koronást vettek a pénzhamisító bandától 110 koronáért és elárasztották a hamis pénzzel az egész környéket.

A nyomozás folyamatban van, mert még újabb bűnösök felkutatása és kézrekerítése van soron. Ezek elfogása holnapra várható.

A kétszáz váltóbíráló bankja.

(A Déznai Népbank és az Aradi Hitelbank.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Hirt adunk néhány nap előtt arról a furcsa kis pénzügyi esetről, hogy az Aradi Hitelbank mint szövetkezet című vállalat részvénytársasággá leendő átalakítása alkalmából kétszáz váltóbírálót akar választani. Lépünk egy olvasója, akit szintén az a megtiszteltetés ért, hogy a váltóbíráló kétszázak közé szemelték ki, most beküldte hozzánk az érdekes levelezőlapot, amelyet a bank a váltóbíráló jelöltekhez szétküldött. A nyomtatvány így szól:

ARADI HITELBANK, BOROS BÉNI-TÉR 3.

T. X. Y. urnak

Arad.

Miután intézeünk folyó évi február 12-én tartandó közgyűlésén részvénytársasággá alakul át, mely alkalommal egy 200 tagból álló váltóbíráló bizottság lesz kinevezve és ezen tisztségre ön is ki van szemelve, azon kérdéssel fordulunk tehát a tek. Cimhez, hogy hajlandó e ezen tisztséget elvállalni? Ha igen, úgy kérjük velünk legkésőbb folyó hó 5 ig tudatni.

Az igazg. választmányi tagok megfelelő honoráriumban fogják részesülni.

Kiváló tisztelettel:

Aradi Hitelbank igazgatósága.

Természetesen, ezt a felhívást olyanokhoz küldték szét, a kik még nem részvényesek, a kiknek tehát — ha a váltóbíráló tisztségre és honoráriumra pályáznak — részvényeket kell jegyezni. Igen eredeti módja a részvényesek toborzásának . . .

A nevezetes kis intézet vezérigazgatója, Szántó Izidor aradi vaskereskedő, ez előtt a Déznai Népbank vezérigazgatója volt, a melynek betrányáról ép 'avaly ilyen tájban hoztak hírt a lapok. A banknak 1904. december 22-én tartott közgyűlése Szántó Izidornak bizalmatlanságot szavazott, ami talán még sohasem történt meg vezérigazgatóval s aminek folytán Szántó Izidornak le kellett mondania. Erre Szántó Izidor, hogy a vezérigazgatói tisztelet valahogy mégis megmentse, a románokkal szövetkezett, s e szövetséget azzal pecsételte meg, hogy ő maga is a borosjenői képviselőválasztáson a román nemzetiségi jelöltre: Suciú János dr.-ra szavazott. Ezek után pedig a Déznai Népbank mult februári közgyűlésén Szántó megjelent Grozda Aurél dr. buttyini ügyvéd, Tirlea János szatnai román pap, Rafila Teodóziusz déznai román tanító kíséretében és viharos jelenetek után a románok segítségével újra magát ültette a vezérigazgatói tisztségbe, az igazgatóságba pedig csupa román embert, névszerint: Milian Zachariást, Tirlea Jánost, Rafila Teodóziuszt, Faur Juont, Kovaciu Pinteát és Zsabe Pávelt.

Ugy látszik azonban, a románokkal való szövetség mégse szilárdította meg valami tulajdonoson Szántó Izidor állását, mert rövid idő múlva Aradra jött s itt kezdte meg fentebb jellemzett bank-szervezői működését.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 10. Monstre hangverseny és táncestély (Fehér Kereszt) — A pankotai állami elemi iskola hangversenyvel egybekötött táncmulatsága (Fehér Kereszt.) — A lippal izraelita nőegylet estélye (József főherceg szálló.)

Február 11. A csermői önkéntes tűzoltóegylet táncmulatsága (Kaszinó.) — Az aradi cipészek szakcsoportjának táncmulatsága (Iparosház.)

Február 17. Az aradi és csanádi egyesült vasutak vonatkísérő személyzetének táncvigalma (Városliget.) — Az aradi asztalossegédek táncestélye (Iparosház.)

Február 18. A magyarországi cipész és csizmadia munkások és munkáenők aradi csoportjának táncmulatsága (Tóth vendéglő.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyuleteinek táncvigalma (Központi Szálló.)

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatsága (Iparosház.)

(=) A borossebesi kereskedelmi alkalmazottak február hó 1-én megírtott bajja oly fényesen sikerült, amilyenre alig tudnak visszaemlékezni a borossebesiek. A buzgó rendezőség minden igyekezetével azon iparkodott, hogy a megjelent szép számú közönségnek kellemes estét szerezzen. A bálnak tiszta jövedelme 88 kor. 98 fillér, melynek egy részét a borossebesi menedékház, másrészt a borossebesi ifjúság-egylet könyvtára javára fordította a rendezőség. Jelen voltak:

Urasszonyok: Biró Andrásné, Buzás Jánosné, Hány Lajosné, Holczor Jakabné, Körömi Györgyné, Kis Aroné, Kolonovitsch Józsefné, Leinwatter Gyuláné, Lengyel Józsefné, Márton Izidorné, Mauksz Jánosné, id. Runge Józsefné, Rosenthal Gyuláné, Steiner Samucé, Szűcs Ferenecné, Szlatki Józsefné, Szabó Józsefné, Szilágyi Jánosné.

Lednyok: Biró Irenke, Buzás Lidike, Boros Mariska, Csáki Rozsika, Pényi Jolánka (Buttyin), Hőnigh Margitka, Hány Erika, Ho ezer Jozsefin, Kettner Etuska, Kohn Rozsika, Kohn Sarolta, Kiss Erzsike, Killik Etelka, Körömi Margitka, Kolonovitsch Etelka, Lengyel Anuska, Mauksz Ilonka, Mo er Angella, Patkó Rozsika, Szlatki Jolánka, Szilágyi Mariska, Szűcs Margitka, Schelli Lujza, Szabó Erzsike, Tatra Rozsika.

(=) A Kossuth estélyt rendező „Hazafias Ifjúság” tagjai felkértem, hogy pénteken este 8 órakor az ipartestületi teremben tartandó értekezleten mindannyian résztvenni sziveskedjenek. Mittner Pál elnök, Jassak Lajos jegyző.

A Benoid-gyár kedvezményei.

(Vita a pénzügyi bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

A pénzügyi és közlekedési bizottság ma déután négy órakor Varjassy Lajos h. polgármester elnöklésével közös ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya: a Benoid-gáz részvénytársaságnak nemrégiben beadott kérvénye képezte, amelyben a részvénytársaság az Aradon létesítendő Benoid-gáz gyár ügyében több kedvezmény megadását kérte a várostól, hogy gyártelepét létesíthesse.

A támogatást kérő beadvány felemlíti, hogy a társaság alaptőkéje 170.000 korona és az összes részvényesek majdnem kivétel nélkül magyar honosok és jórészen aradi polgárok. Hivatkozik a beadvány arra is, hogy a vállalat készítményeinek előállítása nagy költségekkel jár és így a kért engedmények megadására feltétlenül szüksége van a részvény társaságnak. Felemlíti még a kérvény, hogy a gyár produktumait a Balkán összes államaiban is terjeszteni akarja. Ezen céljainak elérésére a kérvény első pontja szerint a községi adóknak, az utadóknak és a kövezeti vámnak tizenöt évre való elengedését kéri a részvénytársaság.

A ma tartott ülésen a bizottság Institoris Kálmán polgármester javaslatára elhatározta, hogy a társulatnak a községi, illetve vállalati adó alól felmentését javasolja a közgyűlésnek.

Az utadóra vonatkozólag Lócs Rezső adó-ügy- és pénzügyi tanácsnok kifejtette, hogy ebben a közgyűlésben csak javaslati joga van. A kérdés

főlött jogerősen a miniszter dönt. A bizottság ennek folytán csak a *feltételes elengedést* javasolja.

A kövezeti vám kérdése körül élénk vita támadt. A kérelmet a bizottsági tagok közül *Kohn S. N., Steiner Ferenc, Lócs Rezső* és *Mandl Vilmos dr.* pártolták. Lócs azzal érvelt, hogy ezt a kedvezményt eddig minden gyárnak megadták.

Virág főmérnök nem javasolta a kedvezmény megadását, mert a kövezeti város nem olyan nagy összeg, amelynek fizetése teher volna a társaságra.

Mandl Vilmos dr. szerint új gyártmányokról van szó. A társaság alapszabályaiban ugyanis benne van, hogy világító motorok gyártására alakul és ennek a szabadalomnak a megszerzése a társaságnak 70.000 koronába került. Minthogy ilyenkor a részvénytársaság Arad iparágait szaporítja a teljesítendőnek véli a társaság kérelmét.

Hosszabb eszmecsere után a bizottság erre a pontra nézve tagadó álláspontra helyezkedett.

A kérvény második pontja szerinti egy százalékos átruházási illeték ügyében a bizottság azt javasolta, hogy ezalól mentse fel a város a társaságot. A városi csatornák fölhasználásának ügyében a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy amennyiben a társaság a közegészségre nézve nem káros folyadékokat ereszt le a csatornán, úgy a kérelme teljesíthető. Teljesíthetőnek találták még a kérvénynek a csatornázás céljaira való városi területek átengedése iránti részét, azzal a kikötéssel, hogy a város ezen csatornákat díjtalanul használhassa.

A kavics és homokszedési díj elengedését is kérelmezte a részvénytársaság az üzembe helyezéstől számítandó tizenöt évi tartamra. A bizottság a kérelemnek ezt a részét is teljesíthetőnek vélte.

Az ülésen a következő bizottsági tagok voltak jelen:

Bund Henrik, Blaskovich Antal, Doblaschi József, Domonkos Lajos, Czukor László, Heim Bertalan, Probst Mihály, Lócs Rezső tanácsnok, Kohn S. N., Ottenberg Tivadar, Vannay Gyula városi aljegyző, Mandl Vilmos dr., Ring Géza, Kossuth Pal, Weisz Márk, Lukácsy Lajos, ifj. Nachtnébel Ödön v. mernök, Steiner Ferenc és Virág Lajos főmérnök

A „saját ököljog.”

(A megsértett aradmegyei bortermelők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

A Magyarád-ménesi bortermelők szövetségére még a nyáron megrendelést kapott *Schwarz József* trencsényi lakostól néhány hordó borra. A bort elszállították és várták a fizetést. *Schwarz* azonban a fülét se mozdította. Felszólító levelet küldtek neki: nem fizetett. Bepörölték: csak azért se fizetett. Megnyerték a pört és végrehajtást kértek ellene: *Schwarz* úgy hallgatott, mint a sír. A napokban azután megjelent nála a végrehajtó és megegyezkválta.

Erre már kifogyott a *Schwarz* türelme. Fizetni ugyan még mindig nem fizetett, ellenben leült és egy magyar szavakkal tarkított német levelet intézett a szövetséghez, olyan hangú levelet, aminőt *Arlostó Ördög Lórántja* is csak azokban a pillanataiban írt, mikor már régen kötni kellett volna. A levél tele volt dünnel és packákkal. Utalt arra, hogy *Schwarz*nak gyomorba van, a bor ellenben ecetes volt. Az ecettel sulyosított gyomorba magyarázza, hogy a megegyezkvált férfiú ezeket írta levelében:

„Azt hiszik önök, hogy Muszkaországban vagyunk? Megtanítom én a kedves részvénytársaságot táncolni, mikép kell szédelegni, mert ezek

botrányos állapotok a la *Debreceen saját ököljog* és ilyenkor azt mondják: nem pártolung a Magyar Ipar, ezerszer tisztességesebb a német, mert ez egy disznóság.”

A levélben természetesen utóirat is volt, a mely ekként hangzott:

Be fogom állítani az újságokba, hogy mindenki ovakodjék és oltalmazza magát maguktól, mert maguk rosszabb, mint a Bakonyban, mert azektől lehet oltalmazni de töletek nem.

A magyarád-ménesi bortermelőket erősen sértette az a kitétel, hogy tőlük nem lehet oltalmazni, valamint nagyon megijedtek attól is, hogy most már az egész részvénytársaság táncórát kap *Schwarz* urtól. Éltek tehát a la *Debreceen*, saját ököljogukkal és *Szegő Hugó dr.* aradi ügyvéd által feljelentést adattak be a hevesvérű és gyomorbaajos ur ellen, aki az idéző végzés hatása alatt sürgősen egy másik levelet fogalmazott, amelyben *bocsánatot* kért még azért is, hogy él.

A tárgyalást ennek dacára is megtartották a *Váry Albert dr.* aljárásbíró ma két koronára pénzbüntetésre és a költségek megfizetésére ítélte *Schwarz*ot, arra való tekintettel, hogy már ugyanis *bocsánatot* kért. A gyomorbaajos férfiú most szomorúan konstatálhatja, hogy a német ipar által előállított bor tényleg olcsóbb, mint a ménesi.

Kettős halálos ítélet.

(A mezőcsáthi rablógyilkosok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

Szenzációs ítéletet hozott ma a miskolci esküdttörvényszék: két napi tárgyalás után *Molnár György* és *Tuszoka Nagy János* mezőcsáthi lakosokat rablógyilkosságért *kötél általi halálra* ítélte. A feltűnést kelző ítélet előzményei a következők:

Molnár György és *Tuszoka Nagy János* az elmúlt év október másodikán betörték *Ragályi Lajos* mezőcsáthi 84 éves földbirtokos lakására. *Ragályi* ágyában aludt s a zajra felébredt. A rablók megrohanták a szerencsétlen öreg urat és megfojtották. Ezután felkutatták, szédülték a szobát, de nem találtak egyebet, mint a meggyilkolt mellényzsebében 20 fillér készpénzt, továbbá két arany gyűrűt és egy arany órát. A tetteseket még azon éjjel elfogták.

A miskolci esküdttörvényszék *Lehoczky Sándor* törvényszéki elnök vezetése alatt tegnap reggel kezdte tárgyalni az ügyet szokatlan nagy érdeklődés mellett. A tárgyalás éjjel 12 óráig tartott. A vádhatóságot *Szapár József* alügyész, a védelmet *Flamm Dezső dr.* és *Bodnár Dániel* ügyvédek képviselték.

A bizonyítási eljárás befejezése után ma a vád- és védbeszédre került a sor, majd az esküdtek visszavonultak tanácskozásra. Az esküdtek a vádlottakat bűnösöknek mondták ki *rablásban és gyilkosságban*, mire a törvényszék a vádlottakat *kötél általi halálra* ítélte.

Mindkét vádlott feltűnő nyugalommal, érzéketlenül fogadta az ítéletet. A védők semmiségi panaszt jelentettek be.

Az ítéletet *kegyelemre fogják ajánlani*. Az ítélet Miskolcon városszerte nagy szenzációt kelt.

Aradi farsang.

Evangélikus bál.

Az evangélikus bál monstre-hangversenyén résztvevő muzsikuskok a nagy szorgalommal folytatott hangverseny-próbákat ma befejezték. Szép és válogatott darabokból összeállított műsorral lépnek a nagyközönség elé a város előkelő dilettáns zenészei, kiknek a szent cél érdekében folytatott fáradozásaikért és a nyújtandó zenei élvezetért a közönség elismerése lesz a méltó jutalmuk. A hangversenyt, mint már jeleztük, a 33-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével *Patzeller Jakab* cs. és kir. karmester vezetése alatt Aradváros elsőmért elsőrendű zenetehetségét adják. Ezek:

Mandl Vilmos dr., Holzer József, Budits Mátyás, Sperber Frigyes, Spitz Sándor, Velesov Géza dr., Vas Sándor dr., Persa Péter, Tonesz Ferenc, Szántay Lajos, Goldzieher Márton, Fiedler Imre, Ráskai Miksa, Robitsek Samu, Scherhag Ernő, Doka Miklós, Schatteles József, Grossmann Emil dr., Gabos Jenő, Róth Jenő, Salgó Miksa dr., Schulhof Leo.

Mindannyian kiváló zenészek, akik nem csak a hangverseny iránti nagy érdeklődést felkeltették, hanem a koncert teljes sikerét is biztosították.

A rendezőség különösen nagy figyelemmel volt arra, hogy a nemes cél érdekében rendezendő hangversenyt a nem bálozó közönség részére is élvezhetővé tegyék s ez okból a „Fehér Kereszt” *télikerületében* tartja, hová a nem bálozók, de zenekedvelők is beléphetnek. A hangverseny pontban 8 órakor kezdődik s utána következik a bál.

A luteránus bál mindig a legsikerültebb közé tartozik. A rendezőség, amelyben Aradváros tánckedvelő ifjúságának legnagyobb része benne van, minden lehetőt a legszeleesebb körben elkövetett, hogy a már oly nagy fokú érdeklődést keltett hangversenyt kitűnően sikerült bállal fejezhesse be.

A közönség kényelmére való tekintetből és hogy a pénztárnál való várakozásnak eleje vételessék, a rendezőség gondoskodott a hangversenyre és a bálra szóló jegyeknek korábbi megszerzéséről; a jegyek elárúsítását szívesek voltak elvállalni: ifj. Klein Mór, Fajér Gyula, Réthy L. és fia, Hoffmann Antal, Masztig Pál.

A rendezőség kéri ez uton is a közönséget, hogy a hangversenyen lehetőleg pontosan megjelenni kegyeskedjék, a nagy érdeklődésre való tekintettel pedig célszerű lesz a jegyek megszerzése iránt idejében gondoskodni.

Turista-piknik.

Az egész városban nagy érdeklődéssel várják a márciusi turista pikniket, mely az utolsó turista-mulatság lesz az idei szezonban. A részvételt e hó 20-ig lehet bejelenteni a vig. bizottság elnökénél, ifj. *Nachtnébel Ödön*nél.

Ezen utolsó turista estélyről a mulatságos jelenetek sem fognak hiányozni és az agilis rendezőség a hangulatkeltés minden módját ki fogja aknázni, hogy az utolsó kedélyesnek ígérkező estélyt feledhetetlenné tegye a turista-estélyeket látogató közönség emlékezetében. Szellemes, ötletekben gazdag tréfás bohóságokat, juksz dolgokat, verseny szavazást az ex-lexben, felvonulásokat stb. készítenek elő. Érdekessé, hogy ezen az estélyen egy zenei újdonsághoz is lesz része a közönségnek; valóságos zenei eseményszámba megy az a mű, melyet *Sperber Frigyes* zenetanár *Turista induló* címen megírta. Az indulóra most tanítják be az estélyen játszó zenekart. A zenemű paritúráját *Sperber* az egyesületnek ajándékozta, melyet az egyesület a menedékház alapja javára fog kiadni.

Eredetiségével igen vonzó része lesz az estélynek a tombola, melyre már eddig is sok értékes ajándéktárgy érkezett *Riff* Gyula tükörhöz. Az ajándékozást *Zwack* J. és társa budapesti likörgyáros kezdte meg, ki 15 üveg likört küldött a menedékház-alap javára rendezendő tombolára. Ajándékot küldtek még:

Louis Cochammon likörgyáros Bécs: 1 kosár cukorka, 5 üveg Práter-likör. Gettschlig Agoston: 8 üveg malaga bor, 2 üveg Scherry de Brandy. Bloch Henzik és fia: 2 doboz levélpapír, 1 fali, 2 zseb naptár, 1 tájkép keretben, 1 levél bontó kés, 2 zseb iron, 1 zseb tintatartó. Berta Testvérek: 1 pár Columbus korcsolya, 1 vezír lavat, 2 üveg fémtisztító, 2 üveg ezüst zománc, 1 kertész olló. Nagy Imre: 1 mokka csésze, 1 kávé csésze, 3 porcellán hamutartó, 5 turista zseb palack nickel zárral, 1 boros pohár, 2 sörös korsó, 1 jux tárgy, 5 drb. nipp. Erdélyi Gyuláné: 1 levél nehezék, 1 majolika dísz korsó.

A vigalmi bizottság tagjait kéri az elnökség, hogy a péntek este 6 órakor az egyesületi helyiségben megtartandó vigalmi bizottsági ülésen megjelenni sziveskedjenek.

Sport-estély.

Az aradi és vidéki sportkedvelő ifjuság március 10 én rendezendő sport-estélye iránt nagy az érdeklődés. A 120 tagu rendező-bizottság minden lehetőt elkövet, hogy ritka sport-élvezetet nyújtson a résztvevő közönségnek, kik között igen sok idegen vármegyebeli fogunk láthatni, különösen Temesből s Békésből.

A díszelnökséget elfogadta *Gutejahr* Mihály, az aradi „Toldi Atletikai Klub” díszelnöke. A védnökök között vannak: *Barabás* Béla dr. országy. képviselő, *Bozsnay* Kálmán, az ismert sport-mecenás, *Brüll* Alfréd, az Európa-szerte ismert budapesti sportszere, *Steigerwald* Alajos, az aradi ipartestület elnöke és még többen a városatyák közül.

Az estély igen változatos műsorába a régebbi és a modernebb birkozás válfajai, kardasszók, törvívás, atletika, zene és felolvasás vannak főlvéve, ezenkívül csárdás- és boszton-verseny, melyen a nyertes párok díjaztatnak. A versenyző táncosokat és táncosnőket a szenior táncos gárda legismertebb és legkevesebb részrehajló tagjai fogják megbírálni és ügyességükhöz képest kedves emléktárggyal megajándékozni. Ezen az érdekes versenyen nemcsak Aradváros kipróbált táncosai és legkiválóbb táncosnői, de a vidék képviselői is előreláthatólag kitesznek magukért, hogy elnyerjék a pálmát.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Troubadour, opera. Szterényi Malvin vendégfőléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Bőregér, operett. Szterényi Malvin vendégfőléptével. (Páros bérlet.)

* *Miss Hobbs. Festetichné Dömjén* Róza vendéglátóka elevenítette föl ezt a morális, derűs vígjátékot a páros bérlet gyér közönsége előtt. Közönségre, játékra hideg este volt. A vendégművésznő sok ambiciót, gondot öntött belé játékába, de nem tudott hatni. A rendkívüli, férfilyülőlő, érdekes nő sehogyse alakult ki játékából s egészben véve inkább egy szélsőséges délnémet guvernánt volt, mint a problémákra alkalmas asszony. A közönség rokonszenvesen fogadta s néhány jelenését megtapsolta. Jó estéje volt *Szendrey* Mihálynak, nemkülönbén *Biró* Irénnek is.

* *Arad-csabai színi szövetség.* Érdekes tervet vetett fel a csabai színügyi bizottság: *színi szövetséget* akar létrehozni *Arad* és *Csaba* között. A dolog részleteiről a következőket írják ma Csabáról:

Az arad-csabai színi szövetség tervének kezdeményezője a csabai színügyi bizottság, amelynek részéről *Maros* György főtitkár szombaton és vasárnap Aradon járt és sikeres tárgyalásokat folytatott úgy az aradi színügyi bizottsággal, illetőleg annak egyik tagjával, *Institoris* Kálmán polgármesterrel, mint magával *Szendrey* Mihály igazgatóval, akik mindketten a legnagyobb tetszéssel fogadták a tervet. Egyelőre a következőkben állapodtak meg: A csabai színügyi-bizottság a színiszövetségre vonatkozó tervét írásban nyújtja be az aradi színügyi bizottságnak. *Szendrey* Mihály igazgató színtársulatának énekes személyzete február 18-án, vasárnap este átrándul Csabára és próba-előadást tart a színházban. Amennyiben ez az előadás sikerhez vezet, a színtársulat március havában 6—8 előadásból álló hetenként kétszeri játszással próbászerezt rendez, s ha ez minden este olyan házat vonz, amely az igazgató igényeit kifogja elégíteni, akkor az igazgató a maga részéről is belemegy a színiszövetség megalakításába.

Megjegyzendő, hogy *Semogyi* Károly nagyváradi színiigazgatót is hasonló terv foglalkoztatja.

Házfelosztás előtt.

A fenyegető abszolutizmus.

(A vezérőlbizottság cáfola.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 8

Egyre sűrűbben és egyre hitelt érdemlőbb forrásokból szállanak a házfelosztásról s az abszolutizmus elkövetkezéséről szóló hírek. A félhivatalos cáfolatok dacára is nagyon komolyan kell ezekkel az eshetőségekkel foglalkozunk, mint amelyek még e hó folyamán bekövetkezhetnek. A mai nap egyetlen eseménye *Kossuth* Eerenek e tárgyban tett éjjeli látogatása. A vezérőlbizottság ülésén semmi lényeges nem történt: cáfolatot adtak ki a *Bánffy*-afférról illetőleg. A nap eseményeiről a következő távirati tudósítások számolnak be:

Bánffy leleplezései.

Bánffy Dezső báró kirohanása a vezérőlbizottság tegnap esti ülésében, első-rangu szenzációnak hatott. Ma politikai körökben egyébről se beszélnek, mint erről az esetről. *Bánffy* Dezső báró a reggeli lapok hatása alatt délelőtt tíz órakor *Kossuth* Ferenchez sietett, ahol később megjelent *Apponyi* Albert gróf is. A három politikus harmadfél óra hosszat konferált egymással és az eredmény az, hogy a vezérőlbizottság ma esti értekezletéből közlést ad ki, amelyben a *Bánffy*-féle esetre reflektál.

Bánffy Dezső báró leleplezésének holnap lesz meg a hatása a pártok értekezletén és úgy tudjuk, hogy a függetlenségi párti konferencián az esetet *interpelláció* alakjában is szóvá teszik és arra kéri *Kossuth* Ferencet, mint a szövetség elnökét, nyilatkozzék nyíltan: hogyan is áll a királyhoz küldött választ szövegezésének dolga? Sürgetik a választ azért is, hogy a nemzet tisztán lássa ezt a főfontosságú ügyet.

Egy koalíciós estilap ma a következőket írja *Bánffy* terveiről:

Bánffy tegnap a vezérőlbizottságban nyíltan kimondta, hogy *Andrássy* nem helyesen informálta a királyt és hogy a koalícióban sok-

kal nagyobb a készeég a kormányalakításra, mintsem az a memorandum szövegéből kiténik. O — ugmoud — *hajlandó volna erről a királyt felvilágosítani.*

Bánffynak ez a felszólalása visszamegy egy értekezletre, mely másoi- vagy harmadnapja *Bánffy* lakásán volt. Ezen az értekezleten, mint nekünk jelentik, a vezérőlbizottság tagjai közül részt vettek *Bánffy*, *Hock*, *Eötvös*, *Vássonvi* és az ujpárt tagjai közül *Puky* Gyula és *Bene* István. Véletlenül az értekezlet folyama alatt látogatába jött *Justh* Gyula, aki hallgatag résztvevője volt a tanácskozásnak.

A tanácskozás részleteiről nem kaptunk értesítést, de az eredményről igen. *Bánffy* szándéka, hogy mint belső titkos tanácsos kihallgatásra jelentkezék a királynál és azt a javaslatot terjeszti elő, hogy a király egyszerűen bocsássa el a Fejérváry-kormányt és minden előleges alkudozás és programmegállapítás nélkül nevezzen ki új miniszterelnököt, aki bírtokon belül alakít kormányt és csinál magának parlamentaris többséget. *Bánffy* azt hiszi, hogy a szabadelpvűpárt, az új párt és az alkotmánypárt ezt az átmeneti és békeszerző kormányt egyenesen támogatnák és a függetlenségi párt jóakaratu szenvedőlegesen támogatásban részesítené. *Bánffy* a vezérőlbizottságnak most folyó tárgyalásainak eredményétől teszi függővé, hogy ezt a tervet megvalósítja-e vagy sem? Hírforrásunk azt mondja, hogy *Bánffy* azt fogja ajánlani a királynak, hogy indifferens politikust bizzon meg a kabinetalakítással, de ha a király őt hisná meg, nem fog kitérni a megbízás elől.

Hogy lesz-e ebből valami, azt ma bajos tudni; de elég érdekes, hogy van ilyen terv és ha *Bánffy* csakugyan képes lenne az országot a mostani kétségbeejtő helyzetből kivезetni, mindenesetre érdemes munkát végezne. Mi csak azt az egyet nem akarjuk elhinni, hogy *Bánffy* a koalíció háta mögött cselekednék; ha csakugyan Bécsbe megy, úgy bizonyára előre biztosítja magának a koalíció támogatását.

Az ügynek különben hamar kell megérnie, mert a a jövő héten dől el az országgyűlés sorsa. Új alakulásnak pedig ezt az intézkedést meg kell előznie, nehogy a korona a felosztás mellett döntsön. Különbén *Tisza*, *Lukács* és *Wekerle* abban fáradoznak, hogy a Házat ne oszlássák fel, hanem legrosszabb esetben zárják be az ülészeteket minden botrány nélkül és ne jelöljék meg az új ülészetek megnyitának határnapját. Ez alkotmányos szempontból nem nagy javulást jelent, de fordulat esetén legalább volna országgyűlés és esetleg megkímélnék az országot új választásoktól.

Cáfolatok Bánffy körül.

A *Magyar Hírlap* ma este megjelent száma állítólag jól értesült forrásból a következőket írja:

„Téves az a híradás, mintha tegnap valami összeveszés történt volna a vezérőlbizottság ülésén. Teljesen téves az a híresztelés is, mintha *Bánffy* Dezső báró kijelentette volna, hogy a vezérőlbizottság által kiadott szöveg nem fedi az eredeti megállapodást. Ezt *Bánffy* ki sem jelenthette, sőt e kérdés szóba sem jöhetett, mivel a vita kizárólag a szombatra tervezett közös értekezlet egybehívásával foglalkozott. Miután azonban ezt úgy *Bánffy*, mint a vezérőlbizottság több tagja időelőttinek találta s így értelemben sokan fel is szólaltak, a bizottság elhatározta az értekezlet elhalasztását. De nem jelenthette ki *Bánffy* a fentieket azért sem, mert ez esetben állításai nem feleltek volna meg a vezérőlbizottság által kiadot-

sőveg szórul-szóra megjegyzzük a megállapodással, amelyet a vezérő-bizottság ezredai ülésén egyhangulag ratifikált."

A szövetség elleniek vezérő-bizottsága ma délután öt órakor ülést tartott *Kossuth* Ferenc elnöke alatt. Az ülésről a következő hivatalos kommunikét adták ki:

A vezérő-bizottság mai ülésén napirend előtt *Bánffy* Dezső báró a lapokban az ő személyével s a vezérő-bizottság ülésével kapcsolatosan megjelent *valótlan hírekre* vonatkozólag kérte a következők kimondását:

A vezérő-bizottság nem foglalkozik s nem is foglalkozhatik mindazon hazug híresztelések megcáfolásával, melyek egyes lapokban a vezérő-bizottság tanácskozásairól a közvélemény tendenciózus félrevezetése céljából megjelennek. Ezen közlemények célját és forrását a nemzet józanul ítélő népe minden cáfolat nélkül is megítélheti és ismerheti. Mivel azonban a mai napon több lapban a vezérő-bizottság tegnapi ülésének érdemben igen fontos tárgyalásáról s állítólagos nézeteltérésekről jelentek meg közlemények: *e szemfényvesztésre irányuló valótlanságokat illetőleg* a jövőre nézve figyelmezteti a bizottság az országot, hogy *ily önkényes és hazug híreszteléseknek hitelt ne adjon.*

A vezérő-bizottság permanenciájában.

A vezérő-bizottság folytatta az ellenállás szervezése felőli tárgyalásait. Szombaton délután a bizottság ismét ülést tart. Hír szerint hétfőtől kezdve *naponta értekezletre gyűl össze a vezérő-bizottság.*

Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a függetlenségi párt holnap tartandó értekezlete elé, amelyen a vezérő-bizottságban megüresedett három tagsági helyet be fogják tölteni. Hír szerint az új tagok *Hentaller* Lajos, *Károlyi* István gróf és *Mezőssy* Béla lesznek.

Fejérváry Bécsben.

Teljes tájékozatlanság uralkodik a politikában. A kormány eddig minden olyan híresztelést megcáfolt, amely terveiről szól. Kormánykörökben egyébként úgy tudják, hogy változás a helyzetben mindaddig nem áll be, a míg *Fejérváry* Géza báró ismét nem jelent meg a király előtt.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök holnap délnél utazik Bécsbe, hogy a királynak a politikai helyzet legújabb fejleményeiről jelentést tegyen. Minden valószínűség szerint a király *szombaton* fogja kihallgatáson fogadni a miniszterelnököt.

Az abszolutizmus bejelentése.

Bécsből táviratozzák: A *Neue Freie Presse* holnapi száma a magyar képviselőház feloszlásának kérdésével foglalkozván, a következőket írja:

Miután a béketárgyalások zátonyra jutása kétségtelen, kétségtelenül sorra kerül a képviselőház feloszlása is és ezen intézkedéssel együtt az abszolutizmus minden veszedelme fenyegeti Magyarországot. Az nem kérdéses, hogy a koronának joga van a képviselőházat feloszlítani, de nincs eldöntve az a kérdés, hogy törvényes-e a feloszlítás, mikor nincsen állami költségvetés?

A várható feloszlításnak azonban más a jellege és más az jelentősége,

mert hiszen nem fogja követni a választókra való apellálás: a képviselőházat feloszlítják, *anélkül, hogy újat hívnának össze.* Szóval, Magyarországnak nem lesz népképviselő, vagyis ismét helyreáll a régi magyar alkotmány.

Erre vezetett a végletek szerencsétlen politikája és a szeparatiztikus törekvések tulhajtása. De lehet, hogy a kormány képviselőházi megszavazás nélkül *ujoncoztat és a még nem szavazott adókat találja szedni, fel találja függeszteni a vármegyék önkormányzatát.* Akkor azután a helyzet még veszedelmesebbé alakul, mert sokkal nehezebb visszatérni az alkotmányos állapotokra.

Magyarország *végzetes fejlemények előtt áll* s itt az utolsó perc, hogy a helyzetért felelős államférfiak ne a korona engedményeiben, de a nép kijózanításában keressék a veszedelem elháríthatóságát.

A képviselőház feloszlítása

A pártkörökben a mai nap folyamán azt beszélték, hogy a képviselőház feloszlítása már elhatározott és a küszöbön álló dolog. Ezzel szemben a félhivatalos Magyar Távirati Iroda cáfolatot közöl, melyben *alaptalan híreknek* nevezi mindazon szállongó kombinációkat, melyek a feloszlításról beszélnek.

Késő éjjel érkezett távirat jelenti:

Az éjszaka folyamán *Kossuth* Ferenc felkereste *Lukács* Lászlót és felkérte, hogy járjon közbe, hogy a képviselőházat *március 1 je előtt ne oszlassák fel.*

Lukács László kijelentette, hogy sajnálatára bár, de e kérésnek nem tehet eleget, miután a válságban továbbra *egyáltalában nem óhajt szerepet játszani.*

Andrássy nyilatkozata.

A *Bud. Tud.* *Andrássy*nak a *N. Fr. Pr.* tudósítója előtt tett nyilatkozataira vonatkozólag illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján a történelmi adatok egész sorozatát közli annak bizonyítására, hogy a kiegyezés alkotói és azoknak kortársai az 1867. XII. t. c. 11-ik szakaszát a *koalíció mai felfogásával egész ellenkezőleg értelmezték.*

Bánffy nyílt levele.

Bánffy Dezső báró a pápai kerület választóihoz a mai napon nyílt levelet intézett, melyben a következőket írja:

Meggyőződésem, hogy bármit is hozzon a közel jövő, a 67-es kiegyezés nagy hordereje és életképessége előbb vagy utóbb *diadalt kell, hogy arasson,* mert a dualizmus valóban hatalmas alkotás. Magyarországot kiváló faji képességei, gazdasági és kulturális ereje, ősi alkotmánya, geográfiai elhelyezése különösen hivatottá teszi, hogy *egységes, erős, magyar nemzeti államot* alkosson. Hitem az, hogy *ez elsősorban a gazdasági tényezők életrekeltésével lesz elérhető.*

HIREK.

Művészet — albérletben.

Arad, február 8.

A művészetnek öreg hibája, hogy hogy nem tud spekulálni. Viszont azonban a spekuláns szellem könnyen tudja pótolni a művészetet, ha épen

a művészetre van szüksége. Ennek a javíthatatlan igazságnak példája az alábbi eset is.

Egy megyebeli kisebb takarékpénztárnak meghalt egyik igazgatója. A takarékpénztár amint ilyenkor szokás, elhatározta, hogy az elhunyt igazgató arcképét az intézet ülésterme részére megfesteti. Ez mindenesetre nemcsak kegyeletes, de egyéb tekintetben is dicséretes dolog. A pénztárak minden esztendőben támogatják a kulturális és jótékony célokat ilyenkor, s nagy ritkán nyílik alkalmunk arra, hogy a művészetet pártolják.

A takarékpénztár, amelyről szó van, ezt tette is, vagy legalább akarta tenni. Mert más esetben a képet mindenesetre egy festőnél rendelték volna. Itt azonban valaki vállalkozott arra, hogy a képet megfesteti. S mikor arra megbízták, bejött egy aradi festőhöz, s azt mondta, hogy fesse meg neki ennyiért meg ennyiért ezt az arcképet. Az „ennyi meg ennyi” összeg épp fele volt annak, amelyet a takarékpénztár megszavazott. A különbséget a vállalkozó tiszta haszna volt.

A festő nem akarta magát albérletbe adni, de azért kétségtelen, hogy akadt festőre, aki ugyanannyit kapott a munkájáért, a művészetéért, mint ő a — vállalkozásért.

Pedig amikor ilyen módon pártolják a művészetet, az egészen elveszi a pártolás értékét. Az olyan testületek, mint aminőnek a takarékpénztárakat tekinteni kell, bizonyára nincsenek annyira elrejtve a világban, hogy ne fordulhassanak magukhoz a művészekhez. Valószínű, hogy ily esetben jobb képet is kapnak, mint ha a vállalkozó kezén megy keresztül az ügy. Vagy méltóságukon alul áll, hogy piktorokkal tárgyaljanak?

— **Az angol király — halálos beteg?** *Koppenhágából* táviratozzák: Az angol udvari körök határozott cáfolata dacára is erősen tartja magát az a hír, hogy *Edwárd* király állapota *nagyon aggasztó* s nemcsak orvosai, de a királyi család is nagyon aggódik miatta. Ma itt az a hír terjedt el, hogy *Edwárd király meghalt*, s a legtöbb üzlet kirakatába már ki is tették az uralkodó gyászfátyollal letakart arcképét.

— **A lóvasút és a motoros.** Mint ismeretes, az *Arad-hegyaljai motoros vasút* igazgatósága az a tervvel foglalkozott, hogy az aradi lóvasút-társasággal bérleti szerződést kössön a lóvasúti síneknek használatára nézve. A tárgyalások megindítása céljából a lóvasúttársaság képviselőiben Aradra érkeztek *Urban* Adolf és *Szirmai* Oszkár dr., a „Magyar forgalmi részvénytársaság” igazgatói, megjelent továbbá *Baader* Henrik, a temesvári lóvasút igazgatója, akik ma tárgyalták az Arad-hegyaljai motoros vasút igazgatóságával. — A tárgyalás azonban, mint előre látható volt, eredmény nélkül végződött, mert a lóvasút-társaság nem volt hajlandó a motoros vasút igazgatóságának ajánlatát elfogadni és nem tartotta célszerűnek a paázs szerződés megkötését sem.

— **Szerbia packázik.** *Zimonyból* táviratozzák: Az a *tiltakozó jegyzék*, melyet az osztrák-magyar nagykövet hétfőn adott

át a szerb kormánynak s amelyben tiltakozik a Szerbia által alkalmazott represzálák ellen, *semmi eredményrel nem járt.* A zimonyi vasuti állomáson 78 cukorral, gyújtóval és petroliummal megrakott vasuti kocsi torlódott össze, melyeket Belgrádból visszaküldöttek.

Belgrád-ból táviratozzák: A szerb kormány a nagyhatalmakhoz jegyzéket intézett, melyben értésükre adta, hogy *Ausztria és Magyarország megszegték a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződést.*

— **Törvény az alapítványokról.** *Lukács* György közoktatásügyi miniszter törvénytervezetet készítet az *alapítványokról* s előzetes tárgyalás végett megküldötte az egyházi főhatóságoknak s a jogászegyesületnek. E törvényjavaslatnak célja, hogy az alapítvány életfeltételeinek közjogi rendjét szabályozza, főleg avégből, hogy az alapítványi vagyon az elkallódás ellen épen úgy biztosítva legyen, mint az árvvagyon. Ezt a célt a javaslat oly módokon igyekszik megvalósítani, amelyek mellett, hogy az állami érdekeket úgy az alapítványok célja, mint kezelése körül teljesen kielégítik, az eljárás módjában érvényesülést engednek azoknak az igényeknek, amelyeknek egyházaink, alapítványi téren történetileg kifejődött jogállásuk alapján, támaszthatnak. Az alapítványi vagyon biztonságának szolgálatán felül ez a javaslat tisztább helyzetet teremt arra, hogy némely közjogi alapítvány jogi természetének függő kérdése megoldható legyen.

— **Adókvetés.** Az aradvárosi adókvető bizottság ma délelőtt folytatta munkáját *Lócs* Rezső tanácsnok elnöklésével. A bizottság előtt 29 adófizető jelent meg.

— **Ezer póttartalékos szabadságoltak.** *Nagyváradról* jelentik: December elején körülbelül 1700 póttartalékos katonát hívtak be szolgálatteleire a nagyváradi katonai hatóságok s ezzel nagyon sok család kenyérkeresője, fentartója nélkül maradt. A közönség soraiban élénk felháborodással tárgyalták a családfentartó póttartalékosok behívását és nemcsak Nagyváradon, hanem egész Biharmegyében is nagy volt az elkeseredés. A katonai hatóság bírálata alá vette a családok folyamodását és így történt, hogy február elsejéig ezernél több póttartalékosot bocsátottak haza. Mindjárt a bevonulás után vagy ötszázat szabadságoltak s fokozatosan, a hogy nélkülözni lehetett a legénységet, további ötszáz nyerte vissza polgári szabadságát. Most a decemberben bevonult 1700 póttartalékos közül alig hatszáz van még szolgálatban. E hatszáz közül négyszáznak a családja kérelmezte a szabadságolást s a nagyváradi póttartalékosok közül csak annyit fognak okvetlenül megtartani, amennyire a lólétszám ápolásához feltétlenül szükség van. A legutóbb beérkezett kérvényezők már is eredményt értek el, amennyiben a nagyváradi kaszárnyákat napról-napra több szabadságolt póttartalékos hagyja el s február tizenötödikére legfeljebb kétszáz póttartalékos fog szolgálni.

— **A Visontay-Sebesy-affér.** Az a nyilttéri háborúság, amelyet *Visontay* Kálmán főgimnáziumi tanár egy összeszóalkozás következtében háziurával, *Sebesy* Ferencsel folytatott s amely a körül forgett, hogy vajjon *Pesch* Alajos hidegviz gyógyintézet tulajdonos tetteleg inzultálta-e *Visontayt*; ma a rendőrséget is foglalkoztatta. A megindult bünvádi eljárás során ugyanis *Grein* Nándor tb. főkapitány ma hallgatta ki a vitázó feleket a nyilttéri közleményekben foglaltakra nézve.

— **Székely Irén férjhez ment.** *Székhely* Irén az aradi színház egykori primadonnája, kedden férjhez ment *Orosz* Andrással, a

fiúmel volt polgármester fiához, aki egyike az ország legvagyonosabb magánzóinak. Székely Irén férjhezmenésével veszteség érte a magyar színészetet, mert őt tartották a legkiválóbb magyar cseretténekesnőnek. Előbb Aradon, Kolozsvárott, majd Nagyváradon volt primadonna és onnan szerződött el a szegedi színtársulathoz eddigelé szokatlan nagy fizetéssel, évi 24 000 koronával. Szegedről a Népszínházhoz szerződött, amelynek kötelékéből a télen megvált. Mint a szegedi színtársulat tagja játszott Fiumében s ott ismerkedett meg a műpártoló milliómossal, *Wollnack* Andrással, akivel kedden megesküdött. A fiatal pár az esküvő után nászutra ment, még pedig a saját jacháján.

— **Székely Kálmán a magyar íróknak.** Mint fővárosi tudósítónk táviratozza: *Székely* Kálmáné született *Vörösmarty* Ilona a Magyar Írók Segélyegyleténél, melynek régebb időtől alapító tagjai közé tartozik, újabb 4000 korona készpénz alapítványt tett, balsorstól sujtott érdemes magyar írók, illetőleg magyar írók szegénységbe jutott özvegyei és árvái javára.

— **A Kossuth szobor és a nőegylet Fálreértékek kikerüléséért** szükségesnek látja a közönséget tájékoztatni, hogy nagyszámú *Purgly* Lajosné urnő által a Kossuth szobor-alapba szolgáltatott 246 kor. és 50 fillér a nőegylet védnökői gyűjtőveken jegyzett összegek. *Kossuth* Lajos-szoborbizottság.

— **Letartóztatott kereskedők.** *Budapestről* jelentik: Hozzávetőleg vett árukkal rendezte be két esztendővel ezelőtt a *Tallán* Vilmos és *Krausz* Jakab posztókereskedő cég Király-utca 3. szám alatti üzletét. A bolt nem jövedelmezett annyit, amennyit az adósságok törlesztésére és a cégtagok url passzióinak fedezésére elég lett volna. A múlt év elején a cég már kínos zavarokkal küzdött. 180.000 korona hiánnyal szemben csak csekély fedezet állott csak. A kereskedőknek akkor sikerült kiegyezniük. Mikor ilyenformán békésen elrendezték ügyüket, *Krausz* Jakab kilépett a cégből s utazónak csapott fel. *Tallán* tovább vitte az üzletet s hogy egy kis forgalmi tőkére is tegyen szert, bevette a cégbe *Frommer* Fülöpöt. Az új cég is szorgalmasan vette igénybe a *Frommer* belépésével megszilárdult hitelt, úgy, hogy októberben megnyitották ellene a csődöt. A könyvekben 119.094 korona tartozással szemben 158.768 korona követelést tüntettek fel a kereskedők. Ebből a követelésből a csőd-eljárás folyamán csak tizenkétezer koronát lehetett behajtani. A többiről kiderült, hogy átkövetelés. A könyvek rendetlen és hamis vezetésével *Tallán*éknak az volt a céljuk, hogy a hitelezőiket újabb kiegyezésre bírják. A kereskedőket, akik ellen csalás és sikkasztás miatt is több följelentés érkezett a rendőrségre, *letartóztatták.* A bíróság kezére került azonban *Krausz* Jakab utazó is, mert bebizonyosodott, hogy a könyvek meghamisítását már az ő cégtagsága idejében kezdték meg.

— **Borzalmas jelenetek az oroszánketreben.** A londoni *Canterbury Music Hall*-ban tegnapelőtt este izgató jelenet történt. *Princez* híres oroszánzelidítő bemutatta oroszánait, miközben az egyik oroszán dühös támadást intézett a két hölgy ellen, akik *Princez* kíséretében beléptek a ketrebe. Az oroszán nekironított az egyik fiatal leánynak s első esapásával sejteltépte annak ruháját. De még sikerült a megtámadt nőnek gyors ugrással menekülnie az állat karmaiból; a feldühödött állat most a másik hölgyre ugrott s azt a földre terítette. *Princez* a saját élete veszélyeztetésével igyekezett a vadállatot elűzni, de az oroszán nem látott szerencsétlen áldozatától és két mellő talpával lecsorította a leány mellét. A szerencsétlen segélykiáltással óriási pánikot idéztek elő. Végül sikerült az oroszánt elkergetni, de áldozata már rettenetes állapotban volt. A közönség köréből több hölgy elájult. Még bor-

zalmasabb dráma színhelye volt, — mint *Párisból* jelentik, — az *Arway*-i állatsereglet. Az állatszelidítő előadás alatt az oroszánketrebe vitte tizenegy esztendő szép hugát. Miközben a kis leány a közönség előtt meghajolt, egy földműves nagyot ütött botjával a *D'Aragan* nevű oroszánra. A vadállat hirtelen ugrással a közönség szemeláttára ragadta meg az oroszán fogával a leánykát s egy szegletbe dobta. Majd 22 helyen harapta meg a kis leányt, akit csak ha dokolva tudtak a feldühödött állat karmai közül kiragadni. Egy óra múlva a kis áldozat kiszorvott. Az oroszánzelidítőt letartóztatták.

— **Összeszurkált rendőrök.** *Apateleki* tudósítónk írja: A közeli *Moroda* községben *Morodán* *Gligor* parasztember lényes nappal, boszszuból megtámadott két rendőrt s *mindakettőt összeszurkálta.* *Morodánt* letartóztatták s heki-sérték a borosjenői járásbíróshoz. A rendőrök sebei súlyosak, de nem életveszélyesek.

— **A kantinos leány.** *Budapestről* jelentik: A XVI. számú helyi kórház előtt ma reggel valaki hátulról megszúrta *Csongár* Magda cselédleányt, aki a kórház kintinjában szolgált. A merénylő eltűnt úgy, hogy a leány, aki egy civilen kívül több katona barátságával is dicsekedhetett, nem tudta megmondani, melyik kedvese követte el a merényletet. A kórházban is, az átellenben levő tűzérkaszárnnyában is szigorú vizsgálat indult meg, a tettes nyomára azonban nem tudtak jönni. Közben a főkapitányságon jelentkezett a „polgári” udvarló: *Dancsi* Lejos asztaloslegény s bevallotta, hogy ő követte el a merényletet, mert féltékeny volt a katonákra. *Dancsit*, aki különben saját magát is mellbe szúrta, letartóztatták, a leányt pedig, akinek nagyon súlyos az állapota, a Rókus-kórházban ápolják. Az asztalosnak egészen jelentéktelen a sebesülése.

— **Halálos elgázolás.** *Csermői* tudósítónk jelenti, hogy *Dancs* Juon ottani lakost egy az országúton sebesen haladó szánkó a napokban elütötte, még pedig oly szerencsétlenül, hogy ma meghalt. A szánkó tulajdonosa ismeretlen. Az esetről jelentést tettek az aradi kir. ügyészségnek, mely elrendelte *Dancs* felboncolását. E célból *Austerweil* László dr. és *Posgay* István dr. törvényszéki orvosok holnap kiszállanak *Csermőre.*

— **Köszönetnyilvánítás.** A ma lefolyt gyász-ünnep alkalmából az aradi 1848—49 es agghonvédek megvendégelésére voltak szívesek adományozni: *Weisz* Mór és fia és *Bing* Ede urak palinkát, *Kettilla* Ferenc és *May* János sütőmesterek kenyéret. Az aradi honvédegyelet nem mulasztja el a nemesszívű adakozóknak a legáltalánosabb köszönetét ez-uton is nyilvánítani. *Simay* István elnök. *May* Sema jegyző.

— **Szép fogakat csakis a *Dentelin* fogorema** használata biztosít. *Vojtet* és *Weisz*nál. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Lázár Zóárd panasza.** *Lázár* Zóárd dr. kisenői ügyvéd becsületsértés miatt feljelentést tett *Singer* Márton eleki lakos ellen, aki több tanu előtt olyan kijelentést tett 1905. decemberében, hogy néhai *lfj. Mahler* Györgyné hagyatéka ügyében *Lázár* ügyfelének, *lfj. Mahler* Györgynek perbeli ellenfeleit „becsapta és svindlilit csinált.” *Váry* Albert dr. aljárásbíró a ma megtartott tárgyaláson *Singer* Mártont bűnösnek mondotta ki a becsületsértés vétségében s ezért 20 korona pénzbírságra ítélte.

§ **Kiskeruak pöre.** Az aradi járásbíróshoz ma érdekes feljelentés érkezett. A panaszos *Török* Arpádka, *Török* Lajos mérnök 9 esztendő fia, akit természetesen apja képvisel. A panaszlott *Weinberger* Mór szatócsnak hasonló kora *Józsi* nevű fia. *Mindakettő* elemi iskolai „hallgató”. A vád tárgya az, hogy a *Józsi* az *Arpádkát* egy vasfejű gróffal oly alaposan megütögette, hogy az orvosi látelést szerint nyolc napon gyógyuló sérüléseket szenvedett. A menstre-bünpör a közeli napokban kerül tárgyalásra.

VÁROS ÉS MEGYE.

— Aradváros közgyűlése Felytatélagos sorrend. 21. A tanács jelentése az aradi függetlenségi párt által a „Népközi Otthor” javára tett 1000 koronás alapítvány tárgyában. 22. Polgármester előterjesztése a városi árvaszékhez egy törvényhatósági bizottsági tagnak ülnökkül való kiküldetése tárgyában.

NAPIREND.

Február 9. Péntek. Róm. kath. naptár: Alex. Czír. — Protestáns naptár: Apollonia. — Izraelita naptár: Pák ünnepe. — Görög-keleti naptár (január 27.): Krizoszt. — A nap két 7 óra 19 perckor, nyugszik 5 óra 11 perckor.

Február 9. A Kossuth estélyt rendező hazafias ifjuság értekezlete este 8 órakor (Iparosház.)

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, fagyponthoz közeli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

Február 11. Az eleki első takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. — A pécskai takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradmegyei takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. — A délmagyarországi közmívelődési-egyesület arad-hegyaljai fiókjának alakuló ülése Gyórokon (Kaszinó). — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete aradi fiókjának közgyűlése délután 3 órakor (Városház.). — A lippai izraelita jótékony négyzet közgyűlése délután 3 órakor.

Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Február 15. Az új-szent annal népbank részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor (Iskolaépület.)

Február 17. Körösbánya és vidéke takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Kezdetek február 8

Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb. Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 12,000 metermázsa buza 5 fillérrel magasabb áron.

Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 10 órakor.

Buza 1906. áprillisa	16.82—16.84
Rozs 1906. áprillisa	13.78—13.80
Zab 1906. áprillisa	14.88—14.90
Tengeri 1906. májusa	13.88—13.90
Új őszi buza 1906-ra	16.78—16.80

Zárás 10 órakor.

Buza 1906. áprillisa	16.86—16.88
Rozs 1906. áprillisa	13.76—13.78
Zab 1906. áprillisa	14.84—14.86
Tengeri 1906. májusa	13.84—13.86
Új őszi buza 1906-ra	16.76—16.78

Irányzat kellemes.

Zárás 10 órakor.

Csizma készlet	672.75
Magyar készlet	790.25
Leánykötő készlet	507.50
Rima-készlet	536.50
Csizma-készlet	669.60
Köszvény készlet	591.—
Városi vállalkozás készlet	325.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	10.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy áruban	12.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 8. —

Magyar dobrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 134—138 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 138—140 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 136—138 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 136—138 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 136—137 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 132—134 fillérig. Sertésleltétel: Február 5. napján volt készlet 37,270 darab, február 6. napján főlhajtott 1123 darab, február 6. napján elszállított 700 darab, február 7. napján maradt készlet 37,693 darab. A hizott sertésleltétel irányszata: Csöndes.

Métermenetek

Arad—Új-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.01	Kétegyháza felől este 6.02

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14	Mezőhegyes felé reg. 5.43
Battonya felé d. u. 12.30	Battonya felé d. e. 11.09
Mezőhegyes felé este 5.32	Battonya felé d. u. 3.43

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23	Borosjenő felé d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 2.40	Borosjenő felé d. e. 8.14

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

I. A görög tolmács.

Irtá: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Róth László. [2]

(Folytatás.)

Beszéd közben Pall Mallra értünk és a St. Yames saroktól kezdve ezen haladtunk tovább. Sherlock Holmes Cariltontól nem messze megállott egy kapu előtt és figyelmeztetve, hogy ne beszéljék, bevezetett az előcsarnokba. Egy üvegezett ajtón keresztül nagy és fényűző berendezett termet pillantottam meg, melyben számos férfiült újságot olvasva, mind egyikük külön-külön egymástól. Holmes kis szobába vezetett, melynek ablakai Pall Mallra néztek, aztán néhány pillanatra magamra hagyva, néhányára egy ur társaságában tért vissza, ki nem lehetett más, mint bátyja.

Mycroft Holmes kissé magasabb s erősebb volt, mint Sherlock. Teste elhízott, de masszív arcán színtén látható volt azon kifejezésteljes élesség nyoma, mely oly jellemző volt fivérének is. Sajátos fényű vizsűrke szemmel látszólag állandóan azon átható, fürkésző pillantást lövelték, melyet Sherlocknál csak akkor vettem észre, ha minden erejével munkálkodott valamely probléma megoldásán.

— Örülök, hogy megismerkedhetem önnel uram, mondta széles, sima tenyerét felém nyújtva. — Csak azóta hallok valamit Sherlockról, mióta ön kronikásává szegődött Mellesleg, Sherlock, azt hittem, mult héten fel fogsz keressni, hogy a Mannor House (Urakhaza) esetében tanácsot kérj. Ugy gondoltam, kissé meg voltál akadva.

— Nem, megfejtettem a dolgot — mondta barátom mosolyogva.

— Természetesen Adams volt?

— Igen Adams volt — mondá Sherlock.

— Első perctől fogva megvoltam erről győződve.

Mindketten leültek egy ablakmélyedésbe. — Aki embereket akar tanulmányozni, csak ide jöjjön — mondá Mycroft. — nézd e nagyszerű típusokat. Nézd meg például ezt a két embert, kik felénk jönnek.

— Ezt, aki éppen most biliárdozott és a másikat?

— Igen. Mit szólsz a másikhoz?

A két férfi megállott az ablakkal szemben. Az egyiknek mellényén néhány krétavonás volt: a biliárdozásnak egyetlen jele. A másik igen kicsi, napégette fickó volt, ki kalapját hátralta és több csomagot tartott hóna alatt.

— Öreg katona, amint látom — mondta Sherlock.

— És csak kis ideje bocsátották el a szolgálatból — jegyezte meg a fivére.

— Indiában szolgált —

— És tisztí rangot viselt.

— Ugy vélem, a királyi tüzérségben, — mondta Sherlock.

— És özvegy —

— De van egy gyermeke.

— Gyermekei, édes fiam, gyermekei.

— Megálljatok, mondtam nevetve, ez már kissé sok.

— Bizonyára nem nehéz megmondani, válszolta Holmes, hogy egy ember így tartással, parancsoló arckifejezéssel, napbarnított bőrrel, csak katona lehet, több, mint közlegény és nemrég bocsátották el Indiából.

— Hogy nem régen hagyta el a szolgálatot, azt az mutatja, hogy még mindig ugynevezett „municlós” csizmáit viseli — tette hozzá Mycroft.

— Nem olyan a járása, mint egy lovasé. Sapkáját mégis egyoldalón viselte, mivel homlokának ez a része fehérebb. Sulya ellent mond annak, hogy műszaki csapatoknál lett volna. A tüzérségnél szolgált.

— Aztán meg mély gyásza azt mutatja, hogy igen kedves és közeli hozzátartozóját vezetette el és azon körülmény, hogy bevásárlást maga végzi el, arra enged következtetni, hogy neje volt ez. Gyermekeit vársóit. Többek között ott van egy kecske, mely azt bizonyítja, hogy egyik gyermeke még igen fiatal. Neje valószínűleg gyermekágyban halt

meg. Hogy hóna alatt képeskönyvet tart, ebből következik, hogy másik gyermekéről sem feledkezett meg.

Kezdem megérteni, hogy mit akart barátom mondani avval, hogy bátyja még csodálatosabb képességekkel rendelkezik, mint ő maga. Sherlock rám nézett és mosolygott. Mycroft szippantott egyet teknősbéka-színcéjéből és nagy vörös selyemzsebkendővel letakarította kabátjáról a rá hullott dohányt.

— Egyébként Sherlock, mondá, volt egy esetem éppen a te szájad íze szerint. Igen különös probléma, melyre nézve véleményemet megkérdezte. Nem vettem annyi fáradságot magamnak, hogy végére járjak a dolognak, de igen csinos okoskedásoknak szolgált alapjául. Ha érdekelné a tényállás...

— Kedves Mycroftom, nagy örömet szereznel velem.

A testvér néhány szót írt fel jegyzőkönyvnek egy lapjára és cseppet a pincérnek, átnyújtotta.

— Kértem mr. Melast, hogy jöjjön át — mondta. Feletem lakik, s minthogy némileg ismerem, ez arra készítette, hogy zavarában hozzám forduljon. Mr. Melas, azt hiszem, görög kivándorolt és kitűnő nyelvész. Kényerét részint azzal keresi, hogy törvénytörést bítes tolmács, részint pedig azzal, hogy a Northumberland-vevő szállodájában lakó gazdag keletiek vezetője. Azt hiszem, jó lesz, ha fölöttébb érdekes élményeit a saját modorában velem beszélgetem el.

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kintzig-Kopár Ferenc.

IDEGENEK ARADON.

— Február 8 —

Központi szálloda Klein Sándor dr. orvos Budapest. — Bieier Armin gyárigazgató Gurahonc. — Hirschl Sándor utazó Teplíc. — Szabó Emil gyárigazgató Budapest — Pótzner Dezső utazó Budapest. — Bach Jenő utazó Szeged. — Zolner Károly utazó Szeged. — Löwi Izidor utazó Szabadka.

Nádor szálloda Osványi Adorján dohánygyári hivatalnok Kolozsvar. — Déri Jenő operaénekes Arad. — Stern Ede kereskedelmi utazó Budapest. — Gramku Traján gazdatiszt. Battonya. — Mihelyes Károly rendőrfelügyelő. — Tarr Lajos pénzügyi irodatiszt Szentmárton. — Popa Döme segédjegyző Apáti. — Reich Adolf kereskedő Ternova. — Schwarz Miklósné kereskedő neje Pécska. — Kili Miklós írkész Nagylak. — Sárkány Izso faterkedő Temesvár. — Csireky Pál gazdálkodó Békéscsaba. — Sztojka György pénzügyi szemléző Déva.

Nemzeti Színház.

Bárlet 125. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1906 évi február hó 9-én:

SZTERÉNYI MALVIN mint vendég:

Troubadour.

Opera 4 felvonásban. Irtá: Camarano Salvator. Zenéjét szerzette: Verdi József. Olaszból fordította: Nádaskay L.

SZEMÉLYEK:

Luna gróf	Ledizslai J.	Manrico	Déri Jenő.
Leonora	Szterényi M.	Ruiz	Faludi K.
Inez	Zsigmond A.	Azuczena	Fenyvessy M.

Kezdetek este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2891

FARSANGRA!

*Diszes báli meghívók.
. Izléses esküvői és .
eljegyzési értesítések.
Tánczrendek. Belépő
jegyek. Müsorok. Szin-
lapok óriási válasz-
tékban kaphatók az*

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál

Aradon.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség és b. vevőim tudomására hozni, hogy az eddigi Hurnyedi utcza

hentesüzletem

Forray-utcza I. szám

(Auerbach féle házba) helyeztem át és a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg átalakítottam.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedezik

Tisztelettel

Stojakovits Milán,
hentes. 548

78—1906 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-parkban lévő kioszknak folyó évi január hó 1-től számított 8 évre való bérbeadása iránt folyó évi február hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1596 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi február hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

79—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 8 utcza, elő és csatlakozásból és megfelelő mellék-helyiségekkel álló lakásnak 1906. évi május 1-től számított 8 évre való bérbeadása iránt 1906. évi február hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi

bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi február hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy, s. k.
aljegyző.

12630—1906. IV. B. 1.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi állami ménésbirtok részére szükségelt 650 métermázsa és a palánkai állami csikótelep szükségletét képező 75 métermázsa pörkölt szalonna beszerzése céljából, a ménésbirtok igazgatóságánál Mezőhegyesen, folyó évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor, zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás lesz tartva.

Pályázni szándékozók egykoronás bélyeggel ellátott és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlataikat legkésőbb a versenytárgyalás napján, délelőtt 10 óráig a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságához terjesszék be.

Ajánlat nemcsak a kiirt egész mennyiség szállítására, de annak egy részére is tehető.

Részletes szállítási feltételek úgy a vezetésem alatt álló minisztérium „gazdasági főigazgató” ügyosztályában, valamint a mezőhegyesi állami ménésbirtok igazgatóságánál betekintheők.

Budapest, 1906. február hó 6.

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

547

79—1906.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok több majorjaiban elhelyezett, vászen át nem ment, egy évet betöltött 250 darab ártány és 570 darab herélt kocza sertésnek eladása céljából folyó évi február hó 15-én délelőtt 10 órakor a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok igazgatósága hivatalos helyiségében, zárt írásbeli ajánlatok alapján nyilvános versenytárgyalás lesz tartva.

A saját kezűleg aláírott egykoronás bélyeggel felszerelt és az ajánlati ár 5%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott ajánlatok a fent kitett határidőig a ménésbirtok igazgatóságához, Mezőhegyesen adandók be. A részletes eladási feltételek a földmívelésügyi minisztérium IV/3. ügyosztályában, valamint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságánál betekintheők, vagy kívánatra megküldetnek.

A sertések ugyanazon ménésbirtokon megismerhetők.
Budapest, 1906. évi január hó. 540

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

79—1906. g. sz.

Szabadság-tér 3. szám
alatti
üzlethelyiség
május 1-től 528
kiadó.

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó bundákat, háló-, ebédlő- és más. butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett Kivánatra házhoz is megyek. Frack dítyonyok kölcsöndij mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. 532

Kérem a czéget nem össze-
tévesztetni!

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüstsől, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulaczüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész-nél

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

M. kir. szabadalmazott

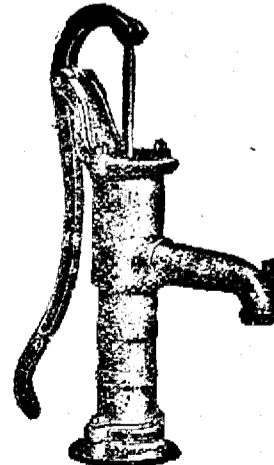
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyo szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálat t. — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kender-csővek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.

DISZMŰMUNKÁK
MŰTÍROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK.

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és csanádi vasutak palotája.

AJANLJUK A LEGMŰDÖRNBEBB GÉ.
PEKKEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZETEINKET,
MOL A LEGEGYSZERŐBB BEKÖTÉSTŐL
FOGVA A LEGFENYESEBB KIALÍTÁSÚ
DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője
Ára egy üvegnek 70 fillér. **Oláh Ferencz,**
Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle
„Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3861

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakaesabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrásy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Valódi orosz, Caravan és chinai

Legkedveltebb fajták.

TEÁK

	esom.	Kor.
Különleges keverék	kis	—,50
"	közép	1.—
"	nagy	2.—
valódi Popoff	4 ss. tuczat	7.—
"	6 "	5.—
"	8 "	4.50

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

Rum	Jamaicai	üveg	Kor.
"	"	1 liter	1.70
"	"	"	3.40
"	"	"	2.70
"	"	"	5.40
"	„Hungaria“	"	1.—
"	"	"	2.—

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése 253

ARADON.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A K I N E K

ismeretség híján

kasszátára,
zevelőre,
üzelvezetőre,
könyvelőre,
vegédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vínosellőre,
kartészre.

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

butort,
söngörát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát.

üzletét,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbéadni kíván

szobákat,
házat
vagy szőlő-
területet.

halászatot,
szőlőt,
kocsit,
lovat.

AKI

mindenféle vétel vagy bérbévitel esé-
séből keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értesít, ha az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetési

szavatát használja.

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Egy helybéli

nagy fűszerüzletben, ügyes szak-
avatott segéd en gross részére azon-
nal alkalmazást nyer. Czim a ki-
adóhivatalban. 539

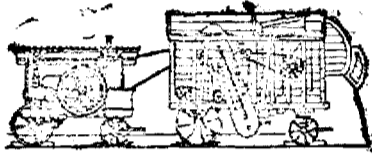
Gardon lakásnak

elegánsan butorozott kényelmes
szoba. Belváros Szent László utca
5. számú házban 1906. márczius
elsejére kiadó. 545

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős
papírból egész vászon kötésben bőr
sarokkal 500 oldal tartalommal
24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia.
Könyv és papírkereskedés. 235

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb ben-
zinmotorok minden gazda által, vizsgázott
gépész és hatósági engedély nélkül üzem-
be helyezhetők, kapcsolatban a legismer-
tebb jóságú cséplőgépekkel, előnyös ára-
kon és kedvező fizetési feltételek mellett
szállít a

Herkules-motorgyár

Bpest Váci-körút 30.

Állandó nagy motorkiállítás. — Motor-összeállítás min-
denkor üzemben láthatók. — Teljes jótállás kitűnő
működésért. — Árkap ingyen. 390

Magyar királyi Államvasutak Igazgatóság.

25123—1906. F. IV. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, mi-
szerint az üzletszabályzat 70. §-a
értelmében elárúsítandó u. m.:
1 kocsi rakomány tengeri, 3 láda
kép, 1 hordó rum, 1 láda agyag-
áru, 4 drb. fenyőág, 2 láda Con-
serv, 1 bál könyv, 1 zsák gesz-
tenye, 2 darab fűrésztengelylap,
88 üres láda nyilvános árverezése
az Arad állomásunkon lévő teher-
kiadási raktárban 1906. évi február
hó 14-én délelőtt 9 órakor tartatik
meg, mely árverezésre a t. cz. kö-
zönség ezennel meghívatik.

Az igazgatóság.

Tégla, Cserép

legkedvezőbbben kapható

Pollak Sándor

körkemence téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u.
7. sz. Irodámban, vagy Rákóczy-u.
23. sz. lakásomon. A téglát vám
és fuvarmentesen saját igálmal
házhoz szállítom. — A gyárba sa-
ját új műtám vezet. 84

Jég

Kristálytisza jeget az egész évad-
ra szállítási kötelezettséggel na-
gyob vevők részére Salacz-, Karo-
lina-, Kiss-utcai jégvermeinkből
alánljunk legolcsóbb árban.

Löwy és Pollák

sörraktárosok 514

Karolina-utca 7.

— Telephon 206. —

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb
mennyiségben míg a kész-
let tart, akár waggonon-
kint Kurtics állomáson,
akár kisebb mennyiségben
a helyszínén Iratoson hid-
mérlegelve,

eladó.

Bővebbet 154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Aradi Ipar- és Népbank.

Hirdetmény.

Az Aradi Ipar- és Népbank 1906. február hó 4-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéje 1250 drb. 400 korona névértékű új részvény kibocsájtása által 1.500.000 k-ra felemeltessék és hogy az új részvények a jelenlegi részvénybirtokosoknak a következő feltételek mellett átvételre felajánlatsanak:

1. A kibocsájtandó új részvények árfolyama 500 koronában állapittatik meg s azokra csak oly részvényes tarthat igényt, ki elővételi jogának érvényesítése alkalmával részvényeit felmutatja. Az elővételi jog igénybe vétele minden részvényen lebélyegzés által megjelöltetik.

2. Az elővételi jog 1906. február hó 5-től 1906. márczius hó 1-ig érvényesíthető. Azon részvényes, ki elővételi jogát ezen idő alatt nem gyakorolja, elveszti ebbeli jogát.

3. Minden két részvény alapján egy új részvényre, egy régi részvény vagy két részvényutalvány alapján pedig egy fél részvénynek megfelelő részvény-utalványra gyakorolható az elővételi jog.

Egy részvényutalvány alapján az elővételi jog nem gyakorolható.

4. A részvényes tartozik az előjegyzés alkalmával részvényenkint 100 koronát és a bélyeg-illetéket letenni s a hátralékot a következő részletekben megfizetni:

1906. május hó 1-ig	100 koronát,
1906. július hó 1-ig	100 koronát,
1906. augusztus hó 1-ig	100 koronát,
1906. szeptember hó 1-ig	100 koronát,

mely befizetések ideiglenes elismervényen igazoltatnak.

A részvény-utalványokra a fenti összegek fele fizetendő.

Késedelem esetén 6 százalék késedelmi kamat fizetendő a befizetés határidejének napjától.

5. Az új kibocsájtású részvények az 1906-iki üzletév eredményéből nem részesednek, annak ellenében a részvényeseknek befizetések után a befizetés napjától 1906. december hó 31-ig 5 százalék kamat térítettik meg. Az új részvények 1907. január 1-től teljesen egyenlőjogúak lesznek a régiekkel.

6. Az összes részletek és a bélyegilleték lefizetése után az ideiglenes elismervények új részvényekkel, illetve részvény-utalványokkal cseréltetnek fel.

Kelt Aradon, 1906. február 6-án.

544

Az igazgatóság.